

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMECKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Zavezniška vojaška opora na vzhodu

Danes vzdržujejo Francozi v Siriji v Mali Aziji 170.000 mož broječo armado, katero tvorijo po pretežni večini kolonialne čete. V Palestini je Angležem na razpolago 50.000 Angležev, Avstralcev in Novozelancev. Ta vzhodna zavezniška vojska bo narastla do junija na 250.000 Francozov in 80.000 Angležev pod skupnim vodstvom priznanega francoskega generala Weyganda.

Omenjena armada je za vojaško kretanje na vzhodu vsekakor zelo pomembna ter znatna sila. Vojska, s katero je odločil angleški lord Allenby 1917—18 vojno na vzhodu, je bila precej manjša. K četam pa je treba prišteti letalstvo in podporo od strani mornarice.

Obstoja še možnost iz Sirije in Palestine

vpoklicati ojačenja. Da bi se Francija poslužila te možnosti na Libanonu, je dvomljivo. Sigurno pa je, da je Angliji, ako le hoče, na razpolago armada 60.000 Judov, po največ vojaško odsluženih in v zadnji nemirni dobi v Sveti deželi izvežbanih mož, ki so po sodbi angleških strokovnjakov zelo uporabni.

Kako pa izgleda preskrba te skupne zavezniške vojske na vzhodu? Tudi v tem oziru so razmere zelo ugodne. Prevoz raznih potrebščin je skozi Sueški prekop in po Sredozemskem morju — ako ostane Italija nevtralna — lahek ter siguran. Razen tega pa je mogoče oskrbeti znaten del oskrbe v deželi sami. Poljedelstvo je na Libanonu in v Sveti deželi po zaslugi Francozov in Angležev na vrhun-

cu. Palestinska industrija z lahkoto zalaga Weygandovo armado z obleko, obutvijo in zdravili.

Ali so pravkar označene vojaške priprave zaveznikov na vzhodu namenjene obrambi ali pa napadu, je zaenkrat še skrivnost visoke politike. Za oba primera pa je položaj vojaške opore zaveznikov v Palestini in Siriji izboren. Iz te vojaške moči zaveznikov črpa Turčija zavest popolne sigurnosti. Petrolej v Mosulu in Kerkuku, Egipt in Sueški prekop so nedosegljivi za vsakega sovražnika. Na drugi strani pa nudi oporišče Palestina-Sirija možnost za velika, mogoče celo odločujoča vojaška kretanja, kakor hitro bi načel tozadevno ugoden trenutek.

Triletnica prijateljske zveze Jugoslavija-Italija

Na velikonočno nedeljo so potekla tri leta od sklenitve prijateljske zveze med Jugoslavijo in Italijo. Dalekosežnost te pogodbe se je že zelo vidno pokazala v tej vojni, v kateri sta ostali doslej Jugoslavija in Italija nevtralni in iznad vseh nevarnih zapletljajev. Ob priliki omenjene triletnice sta izmenjala naš in italijanski zunanji minister brzojavki, ki

podčrtavata veliko vrednost jugoslovansko-italijanskih prijateljskih odnošajev, zasnovanih na popolnem zaupanju v sedanjih negotovih časih in na medsebojnem spoštovanju. Oba ministra sta tudi izrazila prepričanje, da bo prijateljstvo, osnovano s to pogodbo, tudi v bodoče dobro služilo koristim obeh narodov in držav.

Vztrajnost in nepopustljivost Anglije

Že stoletja se drži Anglija osnovnega političnega načela: samo z na tleh ležečim nasprotnikom sklepati mir.

Radi nenadnega pobotanja med sovjetsko Rusijo in Finsko predbaciva angleško časopisje vodilnim vladnim možem »vojno zamujenih priložnosti«, čakanje in neodločnost. To so očitki, ki so gotovo najtežjega značaja. Samo o enem molči angleška javnost in nihče noče slišati o kakem popuščanju ali o rastoči mirovni možnosti. Ravno nasprotno! Nikdar še niso bili Angleži bolj odločeni, vojno bojevati do zmagovitega konca, kakor ravnar sedaj, v trenutku tako zvanega diplomatskega poraza.

Največja moč Anglije je ravno v tem, da zamore vzdržati poraze. Čeravno bi bila angleška vojska na suhem premagana, še vedno ostane nedotaknjen veliki angleški otok, na katerega ni stopila celih devet stoletij sovražnikova noga. Od otoka daleč po vsem svetu pa se razprostira angleško svetovno vladarstvo, katerega je mogoče le počasi razgibati duševno, politično in vojaško, ako pa se enkrat postavi na noge, se ne pusti zadržati za nobeno ceno, da bi ne doseglo enkrat zastavljenih ciljev. In ti angleški cilji so: ne pustiti v ospredje nobene velesile, katera bi zamogla enkrat postati nevarna in križati koristi angleškega svetovnega vladarstva.

Novo nemško zračno orožje

Strokovnjaki angleške vojne mornarice preiskujejo novo nemško orožje, ki se imenuje zračni torpedo. Nemško letalo je vrгло ta torpedo 6 km južno od Brilingtona, ko je preteklo nedeljo križarilo nad brilingtonskim zalivom. Torpedo je dolg 4 m, ima obliko smotke in je pobarvan z rumeno-plavo barvo. Na njem je naslikan angleški ministrski predsednik Chamberlain z dežnikom v roki. Ako zadene torpedo cilj na suhem, deluje kot bomba, če pa pade v morje, je nevaren ladjam kot mina.

Papež proti besedolomstvu in teptanju pravic narodov

Na velikonočno nedeljo je opravil sv. oče Pij XII. v cerkvi sv. Petra v Rimu slovesno službo božjo, katere se je udeležilo nad 50.000 vernikov. Po sv. maši je imel poglavar katoliške Cerkve govor, v katerem je obsodil besedolomstvo in teptanje pravic narodov in je tudi javno označil edino zdravilo proti takemu zlu. Najbolj značilne besede sv. očeta se glasijo:

»Sloga med narodi je zdaj uničena, slovesno dane besede so prelomljene. Pogodbe so ali spremenjene ali pretrgane. Vse, kar je človeški duh izumil, vse sile in vse bogastvo sveta služi danes samo vojni. Tudi tisto, kar bi moglo služiti delu, blagru in napredku narodov, se je danes obrnilo drugam, da bi rodilo pokolje in povzročilo razvaline. Nevar-

nosti vseh vrst jemljejo moč miroljubnemu izmenjavanju misli. Danes ni nobena redkost več videti, kako se teptajo pravice narodov, kako se požigajo in bombardirajo vasi, ki so brez slehernega varstva.

Kakšno zdravilo je mogoče najti proti takemu zlu? Edini lek in rešitev nam prihaja od Kristusa. On edini in pa vera moreta vzpostaviti potrebno ravnovesje, moreta obvladati strasti in viharje, izpopolniti pravo in pravico in nas nadahnuti z duhom usmiljenja. Morda bo človeštvo le doumelo potrebo po slogi in po bratski ljubezni in bo bodoče odnošaje med posameznimi narodi uredilo ne s silo, marveč s pravičnostjo in človekoljubnostjo.« Po sv. maši je dal sv. oče svoj blagoslov »urbi et orbis« — vesoljnemu svetu.

Ženske opravile preselitev Fincev

Do 23. marca je bila končana preselitev Fincev iz vseh manjših pokrajin, katere so pripadle po mirovni pogodbi sovjetski Rusiji. Finsko prebivalstvo je zapustilo z vsemi nepremičninami vred vse kraje, katere so jim vzeli boljševiki, s katerimi nočejo imeti Finci nobenih stikov. Izpraznjevalna dela je vodil finski general Sivo, poveljnik protiletalske obrambe med vojno. Glavno delo pri preselitvi

pa so povsod z največjim junaštvom in požrtvovalnostjo opravile ženske. One so znale premagati vse težave preseljevanja, ki se je vršilo v popolnem redu in je sovjetsko vojaštvo vkorakalo v čisto izpraznjene, od granat ter ruskih bomb do tal porušene in po preselitvi Fincev — izumrle vasi, naselja, trge in mesta. Rusi so že poslali na zasedeno ozemlje delavstvo, da pospravi ruševine.

Zamisel in podlaga miru

Duh miru je, ki je z njim prešinjeno ozračje velikonočnega praznika. Ko se je od mrtvih vstali Zveličar na dan vstajenja prikazal proti večeru apostolom, jih je pozdravil: »Mir vam bodi!« Kristus-Zmagovalec je hkrati Kralj miru. Mir mora biti izvojevan. Mir je osrečujoči nasledek zmage. Brez zmage ni miru. Človek ne pride do notranjega miru, dokler ne premaga v sebi borbo skušnjav, slabih nagonov in strasti. Kdor ostane v oblasti strasti in grehot, nosi suženjski jarem ter brez miru okrog divja, kakor pravi znana slovenska pesem, in sam ne ve, kam. Mir mu vzide takrat, ko se s pomočjo Kristusa-Zmagovalca nad grehom ter duševno in telesno smrtjo reši zlega in njegovih posledic.

Kar velja za poedince, velja tudi za narode in vso človeško družbo: prej mora biti strta oblast zlega, zmagati mora resnica in pravica, potem šele vzide človeštvu sonce svobode in miru. To veliko misel so velikonočni prazniki v človeštvu zopet poživili ter hkrati povečali hrepenenje po težko zaželenem miru. Veliki teden je tistim, ki so pričakovali v teh dneh krepko in učinkovito mirovno pobudo, prinesel zopet razočaranje, in sicer od dveh strani. Nekateri so sanjali o tem, da vzleti z Brennerja mirovni angel z oljčno vejo med vojujoče se države s splošno sprejemljivo ponudbo miru. Drugi so v prenapeti fantaziji videli v Rooseveltovem odposlancu Wellesu nekakega angela miru, ki je priletel iz Amerike z oljčno vejico v kljunčku, toda Welles je to ulogo odločno odklonil. Kot hladen opazovalec je potoval od enega glavnega mesta Evrope do drugega ter se nato vrnil v Ameriko, ne da bi se razvnel za kakšno očitnejšo mirovno akcijo.

Želja miru je ostala o prazniku miru neizpolnjena. Nekaj kapelj utehe in pričakovanja je vtila v prazno čašo hrepenenja in upanja Rooseveltova poslanica, ki jo je predsednik Zedinjenih držav pred Wellesovim odhodom iz Evrope na četrto soboto po radiu sporočil ameriškim državljanom in vsej svetovni javnosti. V tem govoru, ki jasno spričuje, da vest o nezainteresiranosti Zedinjenih držav na usodi evropskih narodov in na izidu sedanje vojne ni resnična, je Roosevelt o miru in njegovih pogojih izjavil tole: »Svetu je potreben pravi mir, da bodo vsi mali narodi varni in njihove meje nedotakljive. Pravi mir ni možen, če ne temelji na priznanju osnovnega načela človečanskega bratstva. Trajen mir ni mogoč, če se naj doseže z zatiranjem ljudi, z nasiljem in lakoto. Miru ne more ustvariti vojaška sila, še manj ga ohraniti. Pravi mir ni mogoč, če morajo mali narodi neprestano živeti v strahu pred svojimi mogočnimi sosedi. Resničen bo mir le tedaj, ko malim narodom ne bo treba plačevati velike dani za svoj obstanek. Pravičen bo mir le tedaj, bo ko vsakomur neomejeno priznana verska svoboda. Zato si ameriški narod more želeči le tak mir, v katerem bodo priznana in uveljavljena osnovna načela bratstva, pravičnosti, dobrote in vere med ljudmi. Te ideale bo Amerika vedno branila in se zanje borila, dokler ne bodo triumfirali po vsem svetu. Le ti ideali morejo edini tudi zmagati.« — Rooseveltove poglede na mir in njegove bistvene pogoje je sprejel angleški ministrski predsednik Chamberlain, ki je tri dni po tem govoru — na praznik sv. Jožefa — v angleški spodnji zbornici izjavil, da popolnoma podpisuje besede predsednika Roosevelta

in da Anglija zasleduje iste cilje, kakor jih je Roosevelt v tem govoru označil.

Roosevelt si je v svesti, da so njegovi pogoji miru v svojem bistvu popolnoma v skladu z glavnimi načeli krščanstva ter da se zato v glavnem ujema z mirovnimi težnjami papeža Pija XII. Da bi omogočil istosmerjenje svoje mirovne akcije s tovrstnimi težnjami in naporimi rimskega papeža, je poslal v Rim gospoda Taylora kot svojega posebnega odposlanca na sedežu vrhovnega poglavarja katoliške Cerkve. S tem je protestantski predsednik Zedinjenih držav ne samo besedno, marveč tudi stvarno priznal velike zasluge sv. očeta za pomirjenje sveta. Pij XII. neprestano dela za mir. Prva beseda, ki jo je po svoji izvolitvi spregovoril svetu, je bila klic po miru. V božičnem nagovoru kardinalom je sv. oče določil tele pogoje trajnega miru med narodi: svoboda in neodvisnost malih narodov (volja za življenje velikih narodov ne pomeni smrtne obsodbe za male narode); postopno razoroženje in odstranitev tekmovanja v oboroževanju; vzpostavitev ali nova ustanovitev mednarodnih pravnih ustanov, ki bodo dajale resnično jamstvo za izvrševanje pogodb in za obrambo pravic narodnih manjšin. — Oče velike ljudske obitelji se neumorno bori za zmago miru pravičnosti. Bori se brez orožja, kakršnega imajo države in njeni voditelji. In vendar je sveti oče močan, močan radi tiste moči, ki mu prihaja od Njega, čigar namestnik je na zemlji, od božjega Zveličarja, ki je trpel in umrl na križu in zmagoslavno vstal iz groba. Naj bi Kristus-Zmagovalec in Nosilec miru kmalu naklonil človeštvu mir, ki temelji na zmagi pravičnosti!

A. U.:

V združni skupnosti je naša moč!

V skupnosti je moč!

Slovinci smo skromen in priden narod srednjih in malih gospodarjev (kmetov, delavcev in obrtnikov). Razmere same nas silijo, da se branimo pred lovskimi kapitalizma in ne nasedamo varljivim vabam raznih socializmov in komunizmov. Ubiramo najraje srednjo pot, ki je navadno najboljša pot. Ker se zavedamo, da posameznik v današnjem gospodarskem boju ne pomeni nič, se združujemo v zadrage. Zdrružna skupnost nam je tisti odrešilni brod, ki ne dopusti, da bi posamezniki s svojimi družinami propadali, dočim bi drugi kupičili bogastvo. Ni to prisilno združenje in ne dobrodelna bratovščina. Deluje v prvi vrsti na gospodarskem in le posredno tudi na socialnem in kulturnem polju. Temelji na načelu samopomoči in svobode. Kdor si sam noče pomagati, tega seveda pušča zadaj. Geslo glasi: »Vsi za enega, eden za vse!« — »V skupnosti je moč!«

Združništvo danes ni noben nov evangelij. Vsi ga občutimo in poznamo. Saj je kot Noetova barka, v katero se že vse zateka, dobro in slabo. V nekaterih primerih se združna oblika res zlorablja, v mnogih pa tudi krivično graja in obsoja. Da bodo naši čitatelji pri sebi na jasnem in bodo lahko posegali v vsakodnevne tozadevne razgovore ter s tem širili v svoji okolici pravo združno misel, odgovorimo tu na nekaj temeljnih vprašanj.

Kaj je zadruga?

Po novem združnem zakonu (iz leta 1937.) je gospodarska zadruga združba nedoločene števila članov s spremenljivim številom poslovnih deležev. Vsak se udeležuje neposredno. Njen namen je pospeševati gospodarstvo članov s skupnim opravljanjem poslov po načelu vzajemne pomoči. Imeti mora naj-

manj deset zadržnikov, najmanj tri člane upravnega in tri člane nadzornega odbora. Pristopiti mora k revizijski zvezi in poslovati točno po predpisih pravil in zakona.

Koliko in kakšne zadrage imamo?

Slovinci smo na glasu kot dobri zadržarji. S svojimi denarnimi zadržgami se res lahko ponašamo pred mnogimi narodi. Mreža naših hranilnic in posojilnic je največ po zaslugi dr. Janeza Evangelista Kreka razpredena do zadnje fare. Na področju današnje Slovenije štejemo okrog 550 kreditnih zadržug. Te so zbrale nad poldrugo milijardo prihrankov in nad eno milijardo od tega so zopet razdelile med ljudstvo kot cenena posojila po načelu: »Ljudski denar ljudstvu, kmečki denar kmetu!«

Pri Zdrružni zvezi v Ljubljani je včlanjenih 322 posojilnic, in sicer iz okoliša bivše Kranjske 154, iz okoliša bivše Štajerske 168. Zanimivo je, da so se kranjske zadrage hitreje razvijale in dosegle svoj višek v zneskih naložb in hranilnih vlog. Štajerske zadrage pa se še sedaj razvijajo in njih promet je zadnja leta veliko živahnejši. Prekašajo prve zlasti v zneskih posojil in izposojil, zastajajo pa z vlogami in naložbami. Zdrružna zveza vrši med njimi denarno izravnavo.

V naslednjem navajamo nekaj statističnih podatkov iz leta 1938. (v milijonih): kranjske: promet 885, posojila 94, naložbe 145, hranilne vloge 426, izposojila 36; štajerske: promet 2000, posojila 103, naložbe 142, hranilne vloge 339, izposojila 57.

Zaradi vpliva gospodarske in denarne krize so naše posojilnice mnogo pretrpele. Mnoge so čisto zamrznile ali dobile naziv »posušilnice«. Vendar po sedmih suhih letih je v letu 1938. le zapihal južni veter. Mnoge so se oživele in dobra četrtina jih danes že skoraj

redno posluje in zopet napreduje. Druge počasi sledijo, nekatere pa tudi še spijo. Odvisno ni to le od različnih krajevnih gospodarskih razmer, ampak zelo mnogo od delavnosti in postopanja voditeljev zadržug. Marsikje so na čelu zadržug zaslužni stari možje, ki so sami zgubili vso voljo do dela, sposobnih naslednikov pa si niso vzgojili. Splošno opažamo, da današnja mladina nima pravega smisla za varčevanje in se požrtvovalnemu delu pri zadržugah izmika, le redke so izjeme. Stare korenine počasi popuščajo in marsikje nastajajo vrzeli. Dejstvo je tudi, da v gospodarsko revnih okoliših zaupanje do posojilnic in njihov promet raste, dočim se v boljših še vedno čuje zabavljanje in tarnanje. Prav pravi rečenica: »Kdor je zadovoljen, naj se mu še da, kdor moleduje, naj se mu odvzame.«

Poleg kreditnih, imamo v Sloveniji še okrog tisoč blagovnih in raznih drugih zadržug

Zlasti važne, a premalo razširjene so kmečke nabavne in prodajne ter proizvajalne zadrage. Te prednačijo po številnem obsegu poslovanja na bivšem Kranjskem. Pri Zdrružni zvezi je bilo v letu 1938. včlanjenih iz Kranjske 49 nabavnih zadržug, ki so imele 337 milijonov dinarjev prometa in za 12 milijonov zaloge blaga, 33 mlekarških zadržug je napravilo 35 milijonov prometa. Na Štajerskem je 38 nabavnih zadržug napravilo 53 milijonov prometa in imelo za 3 milijone zaloge, 5 mlekarških zadržug je imelo 800.000 prometa. Vendar se opaža, da se zlasti zadnja leta tudi te vrste zadržug na štajerskem množijo in krepijo. Veliko zanimanje zanje je zlasti v Prekmurju. Samo na Goričkem jih je 15, a ker še nimajo nobene zaslombe, so le male branjerije. Najmočnejše te vrste zadržug so v gornji Savinjski dolini, kjer jih sedem odločilno vpliva na blagovne cene vse

doline. Nobene blagovne zadruga še ni v šmarškem in brežiškem okraju ter v Halozah, kjer bi človek sódil, da je potreba po njih največja.

Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru

Vse te kmetijske blagovne zadruga so ustanovile svojo poslovno zvezo, to je Osrednjo kmetijsko zadrugo v Mariboru, ki ima že 22 članic, 11 jih bo verjetno v kratkem pristopilo. Vse krajevne prekmurske zadruga bodo povezane v okrajno zadrugo v Murski Soboti in potom te s centralo. Kakor posameznik išče zaslonbe v zadrugi, tako se morajo posamezne krajevne zadruga nujno združiti v močno blagovno centralo, ki zanje posreduje, nabavlja potrebščine, vnovčuje pridelke na večjih tržiščih ter vrši medsebojno izmenjavo.

Ali so zadruga res naše?

Da, naše so in radi nas vseh so. Njihovo premoženje, njihove naprave in stavbe so naša skupna last. Niso last le tistih, ki jih slučajno vodijo, ne last odbornikov, ki jih upravljajo. Last vseh članov so, last vsega okoliša, vsega občestva.

Kakšne koristi imamo od njih?

Prav gotovo imamo od zadrug mnogo, četudi malih koristi. Vse skupaj pomenijo ogromen uspeh, katerega bi moral vsak videti in celo slepec otipati. Seveda najdemo za to pri ljudeh le redko priznanje. In ne le to, kar obéutimo pri svojem žepu, tudi ono bi morali priznati zadrugam, kar so one preprečile in nas obvarovale škode samo s tem, da obstajajo. Saj so nas rešile denarnega in blagovnega oderuštva.

Kaj bi še radi?

Ako dopustimo to vprašanje, seveda mnogim ne bo nikdar dovolj. Če ponudimo prst, bodo zahtevali celo roko. Zavedajmo se, da zadruga čudežev ne delajo. Pomagale pa bodo vsem, ki se k njim zatečejo in so pomoči vredni. Mnogo gospodarskih vprašanj je še nerešenih, mnogo nalog si zadruga še lahko zadajo in jih bodo izvršile, pogoj je seveda naše sodelovanje in potrpežljivost.

Kakšne so naše dolžnosti?

Ker smo spoznali, da so nam zadruga koristne in potrebne, da so naše trdnjave, naše vodnice v boljše bodočnost, se jih oklenimo z vso ljubeznijo in zaupanjem v dobrih in slabih časih. Bodimo vneti apostoli združne ideje, širimo jo med znanci, branimo jo pred sovražniki. Gradimo stavbo naprej po gotovem načrtu. Ne razdirajmo dobrih temeljev, ki so nam jih postavili predniki, in ne prepirajmo

se med seboj. Bodimo kot ena družina. Na vodstva postavimo vedno može, ki so pošteni, sposobni in voljni požrtvovalno delati za skupno dobro. Ne iščimo osebnih koristi, bodimo vztrajni kot hrast, bodimo marljivi kot mravlja. Če bomo izpolnili te svoje dolžnosti napram zadrugi skupnosti, bomo lahko zahtevali od nje svoje pravice in jih bomo dosegli.

Po Jugoslaviji

Volilni zakon je bil objavljen v »Službenih novinah« v Beogradu dne 15. marca. O bistvenih določilih tega zakona, po katerem se bodo vršile volitve v narodno skupščino, smo že poročali. Za volitve je država razdeljena na 55 volilnih okrožij. Slovenija je razdeljena na naslednja volilna okrožja: 1. s sedežem v Ljubljani (področje okrožnega sodišča Ljubljana, 5 poslancev); 2. s sedežem v Mariboru (okraj: Maribor desni breg, Dravograd, Slovenjgradec, Gornjigrad, Slov. Konjice, 4 poslanci); 3. s sedežem v Murski Soboti (Maribor-mesto, okraj: Maribor levi breg, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota, Lendava, 7 poslancev); 4. s sedežem v Celju (okraj: Celje, Laško, Šmarje pri Jelšah, Brežice, Krško, 6 poslancev); 5. s sedežem v Novem mestu (področje okrožnega sodišča, 5 poslancev); 6. mesto Ljubljana (2 poslanci). V Sloveniji bo torej izvoljenih 29 poslancev. Kandidatne liste so državne in okrožne. Državno listo more vložiti stranka (ali zveza strank), ki je vložila okrožne kandidatne liste v najmanj 15 volilnih okrožjih. Samostojne okrožne liste so nemogoče, ker bodo samo tiste okrožne liste potrjene, ki so vezane na kakšno državno listo. Državna kandidatna lista se predloži v potrditve kasacijskemu sodišču v Beogradu, okrožna pa okrožnemu sodišču v tistem kraju, ki je označen za sedež dotičnega volilnega okrožja. Glasovanje je tajno ter se vrši s krogljicami. Razdelitev mandatov se izvrši po D'Hontovem proporcijem sistemu. — Razpisane bodo volitve, ko bo država v celoti urejena ter bodo to dopuščale sedaj še negotove mednarodne in meddržavne razmere.

Glavno vprašanje, ki je v njem sedaj osredotočena pozornost in briga pristojnih činiteljev v Beogradu, je izdelava državnega proračuna in proračuna banovine Hrvatske. Dokončnega proračuna ne bo še zdaj dobila ne država ne banovina, marveč bo vpeljan režim proračunskih dvanajstin. Za državo so proračunske dvanajstine že pripravljene. Kar se tiče banovine Hrvatske, še ni določeno, ali bo ostal dosedanji način financiranja potom odstopa gotovega odstotka državnih dohod-

kov na banovino Hrvatsko (doslej 29%) ali pa bo država prepustila banovini gotove davščine v samostojno razpolaganje. Kakor poročajo hrvatski listi, znaša načrt proračuna banovine Hrvatske okoli 1500 milijonov dinarjev.

Zamenjajte kovance po 20 din! Finančni minister je izdal odlok, da se umaknejo iz prometa stari 20 dinarski kovanci najkasneje do 30. aprila tega leta.

Razširjevalci razburljivih novic najdejo v sedanjih napetih razmerah dovolj snovi za besedičenje in razširjanje neresničnih novic, ki razburjajo živce. Včasih je taka snov vzeta iz notranje-političnega življenja naše države, najraje pa iz zunanje politike in iz odnosa med obema vojujočima se taboroma in razmerja teh taborov do nevtralnih držav. Kovarji takih novic se nahajajo povsod po državi, na njenih mejah prav tako, kakor v prestolnici naše države. Treba jim je z ostrimi kaznimi zamašiti preširoko se odpirajoča usta. To se je te dni zgodilo v Beogradu, ko je bilo več oseb radi razširjanja takšnih novic kaznovanih z zaporem 20 do 30 dni. Med temi osebami so bili zastopani razni poklici: advokat, upokojen svetnik zunanega ministrstva, desinfektor, časnikar, dimnikar, hišna gospodinja itd. Razmere, ki se v njih nahaja naša severna državna meja, zahtevajo, da bi se proti takšnim elementom postopalo z večjo pažnjo in strogotostjo.

Trčenje ekspresnega in tovornega vlaka. Dne 22. marca okrog petih zjutraj je ekspresni vlak iz Beograda zadel ob tovorni vlak iz Zagreba na železniški postaji Ivaničgrad na Hrvatskem. Ob času trčenja so potniki v ekspresu spali in k sreči ni bil nikdo poškodovan. Lažje poškodbe sta dobila samo strojevodji obeh vlakov in en kurjač. Materialna škoda je velika, ker sta lokomotivi vlakov razbiti in prav tako dva vagona tovornega vlaka. Proga je pokvarjena na nekaj sto metrov.

Žrtve slabih romanov in filmov. V Splitu (v Dalmaciji) je pretekli mesec policija ujela tri mladeniče, ki so se podali v svet z neznanim ciljem. Eden je bil iz Belovara, stanujoč v Beogradu, drugi iz Murske Sobotice, tretji iz Dobrljina. Vsak izmed njih je nosil s seboj revolver. Ko jih je policija vprašala, kam gredo, so odgovorili: V svet. Nadaljnja spraševanja policije so dognala, da so te mladeniče pokvarili kriminalni romani, ki opisujejo zločine in zločince, in pa slabi filmi. Slabi prizori, ki so jih čitali ali gledali, so tako pokvarili njihovo fantazijo, da so popolnoma izgubili svoje duševno ravnotežje. Doma so ukradli denar, kolikor so ga mogli, potem pa so se napotili po svetu. Tak je vpliv slabih romanov in filmov. Slabe povesti vzgajajo

Najsevernejša vojna. Sedanji boji na finski severni fronti so sploh najsevernejši boji sveta. Če ne upoštevamo finskih osvobodilnih bojev, se vojna od časa švedskega kralja Karla nikoli ni pomaknila tako daleč na sever, onkraj polarnega kroga. Takrat je odšel finski kmet Nuh Vesainen na čelu majhne vojske proti severu in je razdeljal ruski samostan v Pečenggi. Ta samostan, ki so ga pozneje spet zgradili in ki še stoji, so Finci ob začetku sovražnosti izpraznili, ruske menihe pa spravili na varno. Poleg teh menihov so iz vzhodnega dela Laponske z veliko težavo odpravili nič manj nego 15.000 ljudi.

Najtrša kovina na svetu. Zveza ameriških kemikov je javila v svojem

Avugust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

*

V tem žalostnem času je bil zakotni pisar Mikica bolj žalosten kakor kdaj koli poprej. Ljudje so ga vrgli iz siromašnega stanovanja, ker je bil že dosti na dolgu zanj; vrgli so ga na cesto, odpustili so mu dolg, huda zima pa mu nikjer ni dala zavetja. Ljudje so ga gonili izpod strehe, zima ga je gonila pod streho. Kam hočeš, ko nikamor ne moreš? Šklepetajoč se je prijel za srce, da bi ga stisnil od jeze, ker mu je šepetalo: »Mikica, Mikica, zdaj je menda vsemu konec! V pipi tvojega življenja je komaj še majhna iskrica, a mnogo, mnogo pepela!« Zdaj je bil približno tak, kakor ga je mati rodila: ki ne more hoditi, stati, ki nima kaj jesti, ležal je strn na dlani velikega sveta brez pomoči. Le nekaj je imel več kakor otrok — zavest, ono večno mučiteljico hudobnih duš, ki ne miruje niti podnevi niti ponoči, niti kadar spiš, niti kadar bdiš. Ta zavest je rekla pisarju: »Tako je, tako tudi mora biti, ker si ti takšen bil!«

»Ne!« je kriknil in zagrozil s pestjo rujnemu soncu, »naj se zaroti proti meni tudi ves svet, jaz se ne dam.« Drhteč in šklepetajoč v svojem tenkem sukniču je začel gaziti globoki sneg in se je sopihajoč vlekel proti Savi, kjer je bil ciganski tabor.

40

»Kaj!« si je govoril; »ljudje me nočejo vzeti pod streho? Vrgli so me na smetišče. Dobro. Ne grem več ljudem pod streho. Prekleta bodi vsaka hiša, ogenj naj jo požre! Tu se bom grel, tu bom jedel in dobil denarja. Ej, Ugarkovič! Molzel te bom od krvi! Ali misliš, črni potepuh, da se bom sam gnal, da se bo samo moje srce peklo na ražnju, ti pa da ne bi ničesar občutil?«

Ugrezajoč se nekoliko v sneg se je pisar privlekel do grmovja. Tu se je ustavil, vzdihnil, puhnil v rdeče, omrzle roke in stopil v vrbje. Korakoma je napredoval, z glavjo, z rokami in lakti je razgrinjal zmrzlo šibje, trdo ivje; prav potil se je. Zdaj je prispel na jaso pri reki. Sneg se je razprostiral naokrog, vodo je pokrival gost led. Žalosten je bil pogled na pusto pokrajino. Pisar je pogledal dalje. Kaj? Vse je prazno! Ciganov ni. Še se vidi sled, kjer jim je stal šator, še je mrtvo oglje njihovega ognjišča, njih pa ni in ni. »Oh!« se je zgrabil pisar za glavo. »Torej niti za cigana nisem, tudi ti potepuhi bežijo pred menoj.« Glava se mu je zavrtela, sredi te hude zime mu je gorela kri kakor živ ogenj. Pusta širna krajina je zijala nanj kakor orjaška lačna zver, ki je pripravljena, da ga požre. Obup mu je stiskal dušo, stopil je, da bi se vrgel v vodo, da bi šel za Lukom, toda voda je bila zmrzla, niti ta ga ni hotela. Mraz ga je stresel. Pogledal je proti nebu, že je sonce zahajalo. Skoro bo prišel tudi že mrak, z njim one črne dolge sence, ki se

lahkomiselne, lahkožive in zločinske značaje in onesrečujejo družine. Tudi v Sloveniji so listi, ki objavljajo kriminalne romane in povesti, s katerimi zastrupljajo srca mladine po mestih, trgih in vaseh. Za njimi stojijo zločinski špekulanti, ki izrabljajo slabe nagone v človeku, da ga navežejo na svoje ničvredne liste.

»Kmetijski list«, ki je v tesni zvezi s »Kmetijsko družbo«, kakršna je zdaj, je ozlovoljen na tiste liste (med njimi tudi na naš list), ki so poročali o tem, da je »Kmetijska družba«

odstopila od tožbe zoper g. J. Štrcina. Očitki Štrcinovi, radi katerih je »Kmetijska družba« naperila zoper njega tožbo, osvetlujejo ravnanje in gospodarjenje te nekdanje tako važne družbe. »Kmetijski list« si obrambo družbe zelo olajšuje. Namesto da bi poedine stvarne očitke tudi stvarno zavrnil, po ponatiskuje članek svojega močnejšega JNS kompanjona »Jutra« z napisom: »Ali znamo gospodarsko misliti?« Da, naše kmečko ljudstvo zna gospodarsko misliti in delati in zato obsoja in odklanja sedanjo »Kmetijsko družbo«.

stavo z lepimi, vzpodbudnimi besedami v imenu g. bana. Tudi okrajni načelnik g. Otmar Skale je pozdravil razstavljalce, častital prirediteljem in želel obilo uspeha razstavljalcem in kupcem. Predsednik Vinarske podružnice pa je pozdravil vse navzoče zastopnike oblasti in druge strokovnjake. Nato se je pričela poskušnja vina, ki je trajala ves dan v največji živalnosti tja do osmih zvečer. Prodanih je bilo okoli 400 hl vina po 5 do 8 din za liter.

Vinska razstava in sejem v Dramljah

Za okoliša Celje in Šmarje sta bila v nedeljo, 17. marca, v Dramljah pri Celju otvorjena vinska razstava in vinski sejem. Že na predvečer so ocenili strokovnjaki številna razstavljena vina izbranih ter mešanih vrst, katerih je bilo vseh skupaj 70. Strokovnjaško mnenje glede razstave je zelo pohvalno, kar se tiče belih in rdečih vin. Vina iz zgoraj omenjenih okolišev so harmonična, prijetnega okusa in muškata vina vsebujejo izrazit buket.

Razstavo je otvoril pokrovitelj g. senator Alojzij Mihelčič. Sledile so pozdravne besede na navzoče odlične osebnosti. Nato je pričela poskušnja dobrih vin, ki je zadovoljila vse obiskovalce okusno prirejene in dobro obiskane razstave in sejma.

Za vinogradništvo važni prireditvi

Prireditvi v Ljutomeru

Tokrat je bilo v Ljutomeru razstavljenih 187 vzorcev vina, in sicer iz ljutomerskega okoliša 147, iz gornjeradgonskega 11 in iz štrigovskega okoliša 27 vzorcev. Strokovna ocena razstavljenega vina je ugotovila, da je velika večina vzorcev vredna najboljše ocene. Med temi najboljšimi vzorci je komisija naknadno izbrala en vzorec, za katerega je bila določena lepa nagrada: 100 kg galice. Isti dan zvečer se je vršil sestanek vinogradnikov in navzočih strokovnjakov, ki ga je

vodil načelnik kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Podgornik. Na sestanku se je obdelalo vprašanje zaščite našega vina s posebnim oziranjem na dejstvo, da je letos izdalo kmetijsko ministrstvo odločbo o zaščiti imena izvora vina, ki raste na dalmatinskem otoku Šolta. Ta odločba je bila rešena v nekaj dnevih, a prošnja za zaščito »ljutomerečana« se vleče že peto leto brez konca. Kje je le krivda?

V torek, 12. marca, ob devetih je g. načelnik inž. Podgornik otvoril vinski sejem in raz-

Angleški kralj pozdravlja mornarje in častnike križark »Exeter« in »Ajax«, ki so se udeležili pomorske bitke z »Grafom Spee«

Poveljnik nemške podmornice poroča po vrnitvi v pristanišče tovarišem o torpediranju in uspehih na morju

Fric Thyssen, nemški veleindustrijec, ki je financiral svojčas Hitlerjevo stranko, je pobegnil s svojo ženo v Švico

Slika nam predstavlja najmodernejšo potapljaško opremo, s katero se spuščajo potapljači v silne vodne globine

plazijo po tleh kakor ogromne pošasti. Ali ne bo med njimi tudi Luka? Ali ga ne bo gledal z ledenimi očmi, grabil z ledenimi rokami, ali ga ne bo zadušil? Naglo se je obrnil pisar na peti in je pohitel proti vasi. Letel je kakor nor. Vsak štor, vsaka veja se mu je zdela živa. Lice mu je gorelo od mraza, mraz se mu je zabadal v prste kakor iglice, telo mu je postajalo trdo, toda hitel je, da bi vsaj živo srce prinesel v vas. Bil je lačen, bil je žejen. Od lakote mu je gorel drob, od žeje se mu je stiskalo grlo. Ko bi bil koga srečal, bi ga bil zaradi skorjice kruha, zaradi dveh treh kapljic žganja zadušil. Prišel je v vas, a noge mu niso znale druge poti kakor do krčme. Saj tam imajo jesti in piti, morda bi se našel način, da človek kaj ulovi. Stopil je v hišo, sedel za mizo. Bilo je več kmetov tu, toda nobeden ga ni pogledal, niti krčmarica Jana ne. Sedel je tu, kakor da ga ni. Med kmeti je stal kramar iz mesta. Blizu je božič. Kramar prodaja vrvice, trepetljike, papirnate svetnike za božič, pa kupuje tudi stare reči, perje, kosti, zajčje in lisičje kože, ponošene škornje in staro obleko. Široko je razlagal svoje blago po mizi, hvalil se je in rotil, da nima niti pare dobička, ko je tako poceni. Kmetje so gledali, obračali to drobnarijo, kimali z glavo, grebli z rokami po žepih, da bi še našli kak krajcar. Mikica je vse to gledal od strani. Podivjal bi od žeje. Kar mu šine misel v glavo. Pogleda svoj suknjič. Res je bil zadnji, pa ni

bil slab. Odvetnik Andrič mu ga je bil podaril, pa mu je pri tem tudi rekel, naj mu ne pride več pred prag. Mikica je skočil, slekel suknjič, stopil h kramarju in se zadril:

»Kaj mi daš zanj?«

Vsi so se zavzeli, kramar je pretipal suknjič, pregledal šiv in podlago ter dejal mirno:

»Goldinar.«

»Daj denar!« se je zadril pisar mrko, ko pa mu je kramar vrgel goldinar na mizo, je Mikica veselo zaklical:

»Ej Jana! Žganja! Veliko steklenico žganja! Za goldinar žganja!«

Jana je prinesla steklenico, prej pa je vzela goldinar. Pisar je začel piti in piti, da mu je bilo grlo preozko. Kri se mu je vžgala, glava zavrtela. S pestjo je začel po mizi udarjati in se dreti:

»Ha, ha, ha! Piši me v uho ves svet! Vsi ste lopovi, vsi, ki vas je mati rodila, samo jaz, jaz sem pošten in pameten. Vsi ste lopovi!«

Kmetje so bili dolgo tiho, nazadnje so se lotili pijanca in zletel je pri prici pred vrata v sneg.

Drugi dan so našli pisarja sedečega pod križem. Bil je mrtev, zmrznil je bil.

»A joj, joj! Mikica, kje ti je bila pamet!« je ob tej novici zajecal pijani župan.

strokovnem glasilu, da se je nekemu njihovega članu posrečilo iznajti nov način spajanja kovin, ki da najtrdnejšo kovino na svetu. Če ima v lestvici trdote diamant št. 10, se ta spojina označuje z 9,8. Ta umetno pridobljena spojina se po trdnosti torej najbolj približuje diamantu in je z diamantom ni mogoče rezati ali deliti. O postopku, ki je že patentiran, povedo samo to, da sta glavna dela spojine premog in element titan. Strokovnjaki v Ameriki pravijo, da bo iznajdba postavila na glavo vse dosedanje pridobivanje jekla in vse industrije s tem v zvezi, zlasti izdelovanje modernega orožja.

Starost in zmogljivost. Mlad, še ne popolnoma razvit človek je za trajno telesno obremenitev

Novice iz domačih krajev

70 letnica lavantinskega stolnega kanonika. 70 letnico je obhajal 20. marca g. Rudolf Janežič, lavantinski stolni kanonik. Rodil se je leta 1870. pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. V Mariboru je končal gimnazijo ter bogoslovje in je bil posvečen v mašnika leta 1894. Kot kaplan in katehet je deloval v Št. Ilju v Slov. goricah in v Celju, od koder je bil poklican na težavno mesto duhovnega voditelja ali spirituala na mariborsko bogoslovje. V tej odgovornosti polni službi je vztrajal od dne 19. maja 1901 do 1. decembra 1915, ko je bil imenovan za bogoslovnega ravnatelja. Leta 1926. se je po tolikoletnem bivanju v bogoslovni preselil za stalno v stolni kapitelj na Slomškovem trgu. Za vztrajno in od Boga blagoslovljeno delo vzgojitelja duhovniškega naraščaja ga je imenoval škof za duhovnega svetovalca leta 1905. in deset let pozneje za konzistorialnega svetnika ter stolnega kanonika. G. jubilan je zgled gorečega, skromnega ter ponižnega duhovnika, ki je zasledoval pri vsem svojem delovanju in nastopanju le božjo čast in duševno dobrobit bogoslovcev. G. kanonik je dočkal 70 letnico duševno in telesno povsem čil in ga naj Bog ohrani do nadaljnjih jubilejev zdravega ter zadovoljnega!

Smrtna nesreča starega brezposelnega pomočnika. V Mariboru na Trgu kralja Petra je podrl težak tovorni avtomobil 70 letnega brezposelnega tapetniškega pomočnika Antona Laknarja, kateri se je preživljal z beračenjem. Stari revež je bil naglušen in ga je zadelo vozilo z odbijačem, na tleh ležečemu je še os prvega kolesa prizadejala smrtno poškodbo na glavi.

Povodenj Pesnice. Od Sv. Marjete niže Ptujja poročajo: Dolgo je ležal to zimo sneg, a je moral nenadno izginiti. Prejšnji torek in sredo, 12. in 13. marca, je pihal močan jug in sijalo je sonce, pa se je sneg popolnoma stopil. To je potem povzročilo veliko povodenj Pesnice, ki je naslednje dopoldne močno narasla in v naši župniji poplavila dele vasi Mezgovci, Moškanjci, Gorišnici in Formin. Voda je cela dva dni lila čez državno cesto med Gorišnici in Zamušani ter cesto močno razkopala. Skoraj dva dni je bila cesta zaprta in zastražena. En tovorni avto, ki je vozil moko iz Čakovca v Ptuj in je na lastno odgovornost hotel naprej, je obtičal v vodi na razdrapani cesti in v blatu. Tovor so morali v celoti preložiti na drug avto, ki je bil pozvan na pomoč, da je onega izvlekel iz blata in vode. Tudi lukarji, ki so se čez Ormož po-

noči vračali domov z varaždinskega sejma, so malo štrbunkali po vodi čez Pesnico, ki jih je zatekla, da so se mogli vrniti domov.

Hude poškodbe radi razleta možnarja. 18 letnemu kolarskemu pomočniku Alojzu Ambrožu v Jarenini se je razletel možnar. Eksplozija mu je odrgala dva prsta in ga še hudo ranila na glavi. Poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Snežena strela. Dne 14. marca okrog pol štirih zjutraj je v Halozah močno snežilo, vmes pa bliskalo in grmelo kakor za stavo. Celo treščilo je med sneženo viхро v lično kapelico v Skorošnjaku v župniji Sv. Andraž v Halozah ter jo močno poškodovalo. Vžgati je ni moglo, ker je vsa iz kamna, oziroma betona. Kapelico bodo obnovili, ker se kakor biser lesketa daleč naokrog vrh najlepših naših goric.

Poplave v Slov. krajini. Iz Renkovcev poročajo: Ko so nastopili toplejši dnevi, se je začel sneg naglo taliti in je z gornjega dela Prekmurja prihajajoči potok Lendava naglo narasel. Ker je še voda na večih krajih bila zamrznjena, struga ni mogla zmagovati vse vode, zato je ista prestopila bregove in tudi na večih krajih razdrila nasipe. Posledica je bila ta, da je del naše vasi, Turnišča in Nedelice bil pod vodo, ki je napravila ogromno škodo. — Tudi iz Lendave prihajajoči ljudje so pripovedovali, da so se Ledava, Kobiljanski potok itd. v spodnjem toku razlili preko svojih strug in napravili mnogo škode zlasti v Lendavi, Treh mlinih in Benici.

Skoraj bi prišlo do ponovne velike železniške nesreče radi plaza. Med postajama Kamnanje in Bubnjarci bi se bila 21. marca zjutraj zgodila skoraj slična železniška nesreča kakor ona med Ozljem ter Zaluko. Tik pred prihodom osebnega vlaka, ki je vozil proti Ljubljani, se je sprožil s strmega brega plaz in zasul progo na nevarnem ovinku. Lokomotiva se je bila že globoko zarila v plaz kljub zaviranju, a k sreči ni iztirila in se tudi ni prevrnila. Radi sunka med kamenje so se potrgali na stroju le nekateri zunanji deli. O nesreči so takoj obvestili postajo Črnomelj na Dolenjskem, od koder so poslali pomožni stroj ter delavce, ki so progo očistili, da je mogel vlak vožnjo nadaljevati. Nesreča je povzročila med potniki precej strahu, ker je popadala radi sunka prtljaga na tla in je popokalo nekaj šip. Dasiravno so nekateri potniki poskakali iz vlaka, ni bil nihče poškodovan.

Strašna smrt v plamenih. V zidnici v goricah pri Krškem je prebivala 36 letna brezposelna šivilja Milka Perkovič. Zaradi nepre-

Zoper prehlad in glavobol
vzemite 1-2
ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino-le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod 5 br. 27692 od 22. XII. 1939.

vidnosti je zanetila ogenj, v katerem je umrla strašna smrti.

Sporod birmovanja v dekaniji Murska Sobota. V torek, 14. maja, pri sv. Mariji na Tišini; v sredo, 15. maja, pri sv. Nikolaju v Murski Soboti; v četrtek, 16. maja, pri sv. Martinu v Martjancih; v petek, 17. maja, pri sv. Sebastijanu v Pečarovcih; v soboto, dne 18. maja, pri sv. Trojici v Gornjih Petrovcih; v nedeljo, 19. maja, pri sv. Mariji v Markovcih; v ponedeljek, 20. maja, pri sv. Nikolaju v Velikih Dolencih; v nedeljo, 26. maja, pri sv. Mariji v Gornji Lendavi; v ponedeljek, 27. maja, pri sv. Kozmi in Damijanu v Kuzmi; v torek, 28. maja, pri sv. Juriju v Prekmurju; v sredo, 29. maja, pri sv. Heleni v Pertoči; v četrtek, 30. maja, pri sv. Jožefu na Cankovi.

Skupna starost mariborskih apostolov pri obredu umivanja nog na veliki četrtek v stolni cerkvi v Mariboru je znašala letos 904 leta.

Junakom slava! Odbor za postavitev spomenika padlim junakom v Gornji Radgoni se je že parkrat obrnil na javnost s prošnjo, da nas pri tem socialno-kulturnem delu podpre s prostovoljnimi prispevki. Stroški spomenika, ki je umetniško delo arhitekta g. Simona Kregarja iz Ljubljane, znašajo 150.000 din in

dosti manj odporen nego dozoreli mož. Bolezni so zavoljo tega najbolj pogoste pri delovnih ljudeh v dvajsetih letih. Seveda pa ni odločilno samo število obolelih, temveč tudi stopnja in trajanje poednih boleznih. Statistike nam v tem oziru kažejo, da število dni, ko človek ni sposoben za delo, z rastočo starostjo počasi, toda stalno narašča. Mladina je torej pogostejše in krajši čas, starina pa dalj časa bolna.

Skoro dva tisoč let star potresomer. Poleg mnogih drugih iznajdb, ki so jih Kitajci že zdavnaj poznali, so poznali tudi zelo porabne potresomere. Izumil jih je neki mehanik po imenu Čang Heng. Zaznamovali so vsako najmanjše gibanje zemlje na 300 kilometrov daleč. Stara

Tiho teče Sava ob vrbju, kjer so bili nekoč ciganski šatori, zamolklo in skrivnostno šumi, tiho teče Sava in šepetaje še danes skoz noč pesem o beraču Luku, ki je hotel postati človek. (Konec)

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

12

Deklica je tiho šla k vratom. Zdelo se ji je, da jo v sobi nekaj duši in si je zaželela svežega zraka.

Tudi zunaj je vladala tišina. Samo listje je skrivnostno šelestelo.

Nataša je za trenutek obstala pri vratih. Potem je zavila proti reki. Čutila je, da jo nekaj vleče tja. Ves žar njene ljubezni je bil priklenjen na kraj, katerega je gledal njen oče v zadnjih trenutkih življenja. Mislila je, da bo na obali Dnjestra čutila prisotnost nevidne smrti.

Kakor prikazen se je premikala v temni noči proti Dnjestru.

Pot jo je vodila mimo Olgoporovih. Skozi okna velike sobe je prihajala slabotna, rdečkasto-rumena svetloba, ki jo je dajala dogorevajoča sveča.

Ko je šla mimo hiše, so se vrata odprla. Na pragu je stala najstarejša hčerka Nada.

»Nada, kam greš?« jo je nagovorila Nataša.

»K sosedovim vprašat, če imajo kako svečo, da bi nam jo dali. Naša bo vsak čas dogorela in mi drhtimo ob misli, da bomo morali biti brez luči v tej strašni noči.«

»Kako se počuti mati?«

»Malo se je pomirila. Samo otroci še vedno neutolažljivo jokajo in kličejo očeta.«

Nadin glas je zadrhtel in izdal, da se še tudi ona ni potolažila.

»Z Bogom, Nada!« se je poslovila Nataša in je šla dalje.

Kmalu je prispela do reke. Vode vsled teme ni mogla videti, a slišala je njeno šumenje. Ob bregu je voda udarjala ob vejevje. Pri tem je tvorila majhne vrtince in jezno sikala. V tem šumenju in sikanju vode je bilo nekaj tajinstvenega.

Nataša je stala na bregu in prisluškovala. Od časa do časa je vzdrtela; zdelo se ji je namreč, da se je iz vode zaslišalo uporno ječanje.

Njene misli so bile pri očetu. Bog ve, kje je njegovo truplo? O, ko bi vedela zanj! Potegnila bi ga iz vode. Sklonila bi se nad očetov obraz in bi ga božala, poljubovala in močila s solzami... Klicala bi očeta, morda bi jo slišal in vsaj za trenutek odprl oči...

Nenadoma je začutila vlago na licih. Iz oči so ji privrele vroče solze. Obrisala jih je.

nil po strmini, pa je obstal tik nad vodo. Zadnji osebni voz se je zaradi pritiska povzpela na spodnje ogrodje prednjega voza, tako da je bila vsa redna garnitura potniškega vlaka popolnoma uničena. Priključenih sedem voz vojaškega transporta pa je ostalo nepoškodovanih na tiru.

Vse to se je odigralo s tako brzino, da je bilo šele pozneje mogoče ugotoviti posamezne podrobnosti.

Reševalna dela

Nesreča je bila tem strašnejša, ker se je zgodila v jutranji temi; ugasnile so luči, telefonske zveze so bile pretrgane in so bili ponosrečeni za dalje časa navezani na pomoč, katero so jim nudili nepoškodovani železničarji in sopotniki. Neki železniški uslužbenec je pohitel peš v Ozlj, kjer je obvestil tamošnjo postajo o nesreči in poklical izdatnejšo pomoč. Medtem je bila obveščena tudi postaja v Karlovcu, ki je poslala prvi pomožni vlak z zdravniki, kateri so nudili ranjencem pomoč in oskrbeli prepeljavo desetih hudo poškodovanih v Karlovec. Pozneje je prispel še pomožni vlak z zdravniki iz Novega mesta, nato pa še vlak iz Ljubljane. Po prihodu pomožnih vlakov so pričeli s čiščenjem proge.

Iz Maribora so spravili na kraj nesreče 30 tonski žerjav, ki je največji v naši državi in služi s 30 posebno izvežbanimi delavci dviganju prevrnjenih lokomotiv in vagonov. Zadnjič so se poslužili tega žerjava pri postaji Kresnice na Kranjskem pred 15 leti, ko je iztirila lokomotiva dunajskega brzovlaka ter se prevrnila po nasipu. Za dvig stroja so takrat potrebovali dva dni.

S Sušaka sta se pripeljala dva potapljača, da preiščeta v Kolpo strmoglavljene vagon in ugotovita število mrtvih.

Trupla štirih potnikov, katera so našli do 20. marca in jih pokopali v Karlovcu, niso bila v razbitih vagonih, ampak zunaj med kamenjem.

Dne 20. marca pred poldnevom bi bilo prišlo skoraj do nove nesreče. S pečine se je utrgal nov plaz ter zgrmel proti Kolpi. K sreči so odskočili ljudje pravočasno, nakar je bil prepovedan vsak dostop radovednežem.

Ob času opisovanja nesreče je bilo gotovo, da bodo očiščevalna dela trajala preko velikonočnih praznikov. Šele 22. marca zjutraj se je posrečilo prevrniti lokomotivo in se je pokazala med njo in prvim vagonom praznina. Opazili so dve trupli, ki sta bili pod kolesi vagona.

Do 23. marca je reševalcem uspelo, da so potegnili in odkopali trupel.

Materialna škoda

Poleg človeških žrtev pa je povzročila nesreča veliko materialno škodo, katero cenijo

na dva milijona dinarjev, pri čemer je ocenjena škoda na vagonih in lokomotivi na en milijon dinarjev, škoda na progi, stroški za čiščenje stene, na odkopavanju in reševanju pa bodo gotovo zahtevali prav toliko, posebno zaradi tega, ker bo treba strmo steno, ki sedaj stoji še nad progo, v precejšnji dolžini polagoma posneti, tako da bo preprečena vsaka možnost, da bi se kamenje ponovno trgalo.

Primerjava s podobno nesrečo v svetovni vojni

Opisana železniška nesreča je največja in najhujša za ono, katera se je zgodila med svetovno vojno pri Trbovljah. Dolg vlak z ranjenci je spomladi leta 1916. vozil pri Trbovljah vojake proti severu s soškega bojišča. Tam v bližini Trbovelj je zdrvel na vlak velikanski plaz zemlje, ki je do deset vagonov z ranjenci vred vrgel čez škarpo v Savo. Takrat je utonilo do sto vojakov, ki so mislili, da so se rešili soškega pekla, ko so se peljali v zaledje.

Po svetu

Na Francoskem so dobili vlado narodne sloge. Po tajni seji vlade, ki je trajala dne 20. marca do treh zjutraj in razpravljala o pomoči Finski ter o vojnem vodstvu, je izglasovala poslanska zbornica z 239 proti enemu glasu sicer zaupnico Daladierovi vladi, a se je vzdržalo glasovanje okrog 300 poslancev. Radi tega glasovanja je drugi dan Daladierova vlada po kratki seji sklenila odstop, katerega je predsednik republike Lebrun sprejel in je po kratkem posvetovanju s predsednikoma poslanske zbornice in senata poveril sestavo nove vlade dosedanjemu finančnemu ministru Paulu Reynaudu. Reynaud se je podal koj na delo, da sestavi vlado narodne sloge, ki bo na zahtevo javnosti zasledovala bolj odločno vojno politiko. Reynaudu je uspela sestava nove vlade že 21. marca, kakor hitro je pridobil za sodelovanje socialistično skupino. V novi vladi je Reynaud ministriški predsednik in zunanji minister, prejšnji šef vlade Daladier pa je obdržal narodnoobrambno ter vojno ministrstvo. Vlada narodne sloge ima posebne ministrske odbore, med katerimi sta najvažnejša vojni ter gospodarski. Vojni odbor bo zasedal trikrat tedensko, gospodarski pa enkrat. Nova vlada ne pomeni nikake spremembe dosedanje francoske politike. Novo vlado so krstili koj po sestavi za vlado Clemenceauovo, ki je vodila vladne posle med svetovno vojno do zmagovitega zaključka.

Kratke tedenske novice

Najobsežnejši letalski napad v sedanji vojni je izvedlo v noči na 20. marec 50 angleških bombnikov proti nemškimi letalskim oporiščem na otoku Syltu, od koder organizirajo Nemci zračne napade na Anglijo. Bombardiranje je trajalo v presledkih šest ur. Poročila pilotov angleških letal pričajo, kako obsežna je škoda, ki je bila povzročena, ker je bilo zažganih več letalskih, bencinskih in municijskih skladišč. Pri tem napadu so izgubili Angleži eno letalo. Napad je bil odgovor na nemško bombardiranje пристanišča Scapa Flow, o katerem smo zadnjič poročali.

Nemška letala so napadla 20. marca kot odgovor na Sylt angleško spremstvo trgovskih ladij. Sestreljeno je bilo eno letalo, sedem pa poškodovanih v bojih z angleškimi. Nobena ladja ni bila potopljena. Angleško letalsko ministrstvo zanika nemške vesti, da so potopili nemški letalci devet ladij v skupni tonaži 42.000 ton ter da so zbili eno angleško letalo.

Nova francoska vlada pod predsedstvom Paula Reynauda je 107. vlada tretje francoske republike. Steje 22 ministrov in 13 državnih podtajnikov. V njej je 24 poslancev, 9 senatorjev, dva člana sta strokovnjaka.

Angleški parlament je bil odgođen preko velikonočnih praznikov do 2. aprila.

Rooseveltov odposlanec Sumner Welles je končal svoje potovanje po Evropi in se je odpeljal na italijanskem parniku iz Genove 20. marca nazaj v Ameriko v prepričanju, da bi vsako posredovanje za mir v sedanjem položaju moralo končati z neuspehom.

Nemška vlada je ukinila z 20. marcem vsa poslaništva v Varšavi, tudi ameriško. Američani v Varšavi so se morali preseliti v Berlin.

Izdeluje se načrt za novo Evropo pod pokroviteljstvom Nemčije, Sovjetske zveze in Italije. Belgijska katoliška dijaška zveza je izročila za Finsko 70.000 belgijskih frankov. Denarno pomoč je sprejela baronica Mannerheim, hčerka znanega finskega maršala.

Po vesteh iz Nemčije namerava uporabiti nemška vojska pri napadu na Maginotovo črto neko novo vrsto ogromnih tankov, s katerimi bi bilo mogoče drobiti utrube. Z napadom na kopnem bi naj pričel napad na zaveznike tudi v zraku in na morju.

Na nemškem pristojnem mestu zatrjujejo, da so v teku priprave za sklenitev zveze med Nemčijo, Italijo in Rusijo. Potovanje sovjetskega veleposlanika Škvarčeva iz Berlina v Moskvo ima namen pripraviti sestanek zunanjih ministrov zgoraj omenjenih treh velesil.

Madžarski ministriški predsednik grof Teleky je obiskal proti koncu velikega tedna v Rimu Mussolinija in je bil sprejet pri papežu.

Sovjetska letala so izvršila v teku vojne na Finskem 1823 napadov na finska mesta, prometne naprave in obrambne položaje ter odvrгла vsega skupaj približno 64.000 bomb. Bombardiranih je bilo 370 mest, trgov in vasi. Najbolj je bila opustošena Karelska ožina, katero je odstopila Finska Rusiji. Na tem ozemlju ni nobene cele hiše in so nekateri kraji popolnoma zrušeni z zemljo ter opustošeni.

srcu: na temenu glave ji je zrasel rog, ki silno kazi njeno lepoto. Ko je ženska odložila naglavno ruto, so zdravniki na veliko presenečenje opazili kakih 6 cm dolg rožen izrastek na temenu. Ženska je pripovedovala, da ji je rog začel rasti pred tremi leti. Zdravniki so kmetico s preprosto operacijo rešili tega nenavadnega okrasa, zaradi katerega je bila v domači vasi tarča zasmehovanja. Nekaj ur pozneje je ženska že odšla proti domu vsa srečna, vendar pravijo, da se je venomer tipala po glavi, da bi se znova in znova prepričala, ali roga res ni več...

Trojčice na dan srebrne poroke. Nenavadno stvar je doživela neka delavska zakonska dvojica v Budimpešti baš na dan svoje srebrne po-

šla sta ob nasipu proti stezi, ki je vodila v vas. Molčala sta. Držala sta se za roke, kakor da bi si hotela priklicati v spomin otroška leta, ko sta se brezskrbno igrala.

Nenadoma se je zaslislalo bobnenje. Ustavila sta se in prisluhnila. Iz daljave je prihajal topot konjskih kopit.

»Skrivja se!« je zašepetal Fedor.

Skočil je proti najbližji vrbi, ki je spuščala veje skoraj do tal, in potegnili Natašo za seboj. Oba sta se stisnila k deblu in trepetaje čakala, kaj bo. Vedela sta, da bo po njima, če ju bodo konjeniki zasačili. Fedor se je spomnil na dogodek, ki se je bil odigral v njihovi hiši, in je bil prepričan, da ne bo ušel smrti, če ga bodo konjeniki izročili šubinu.

Topot je medtem postajal vse glasnejši. Nataša in Fedor sta skozi listje strmela na nasip. Kmalu sta zagledala konjenike.

Bilo jih je deset. Jezdili so drug za drugim, in sicer na indijski način: ročaj kopja naslonjen na stremen, svetlo konico obrnjeno proti nebu. Odjezdili so mimo vrbe, ne da bi opazili Natašo in Fedorja.

Taki konjeniki so pred petnajstimi leti vdrli v Ukrajino, ki je bila mirna in srečna. Razpršili so se po njenih ravninah, plenili so mesta, trge in vasi, pobijali prebivalstvo, zažigali cerkve, rušili križe in zapuščali za seboj prokleti znak srpa in kladiiva...

Od tedaj naprej Ukrajina joka in ječi, ker jo nenehoma teptajo kopita konj teh antikristovih konjenikov.

8.

Konj je divje poskočil. Na dvorišču pristave je zagledal ogromno, krvavordeče pobarvano mlatilnico in se je splašil. Častnik je bil k sreči dober jezdec in se je obdržal v sedlu. Napel je uzde in vzpodbodel konja.

Preplašena žival je znova poskočila in v galopu zdiraljala mimo mlatilnice.

»Aleksej Andrejev!« je zavpil častnik.

Aleksej se je prikazal na pragu hleva, v katerem je sedaj stalo kakih deset glav živine, medtem ko je prej bilo v njem štirideset krav in deset konj.

Častnikov konj je frkal, dvigal in sklanjal glavo, kakor da bi se hotel oprostiti uzd.

Starec je zagledal častnika in zaklical:

»Jaz sem Aleksej Andrejev! Kaj hočeš?«

Fedor je slišal glasove in je prišel iz hiše. Kmalu je prišla za njim tudi mati. Oba sta zaskrbljeno opazovala rdečega častnika v sivi obleki, na glavi s kučmo, ki jo je krasila rdeča zvezda.

Častnik je jezdil proti hlevu. Pred vrati se je ustavil in ne da bi pozdravil, je rezko rekel:

Osební podatki o predsedniku nove francoske vlade. Predsednik francoske vlade narodne sloge Paul Reynaud se je rodil leta 1878. in je po poklicu advokat v Parizu. Bil je že večkrat minister in se je posebno izkazal kot izboren finančnik. Reynaud je goreč zagovornik čim tesnejšega sodelovanja med Francijo ter Anglijo.

Daladier zaupa v Boga. Bivši francoski ministrski predsednik, sedanji vojni minister in član ožje vojne vlade Daladier je imel nedavno na tajni seji francoskega parlamenta govor, v katerem je razpravljal o velikih nalogah, ki jih ima v sedanjih težkih časih rešiti francoski narod. Razložil je tudi svoj program, v čigar okviru naj bi se te naloge izvršile. Svoj važen in zanimiv govor je končal s temi besedami: »Moje dolžnosti so večje, kakor moje sile. Upam pa, da mi bo dal Bog dovolj moči, da jih bom mogel izpolniti.« Belgijski list »La libre Belgique«, ki o tem poroča, dostavlja to pripombo: »Od Mac-Mahona (maršala in predsednika francoske republike, od leta 1873. do 1879.) se je zdaj zgodilo prvokrat, da je kaka visoka službena oseba 3. republike javno izgovorila ime božje.«

Nemčija je dobila ministra za oboroževanje. Kancler Hitler je ustvaril novo ministrstvo za oboroževanje in strelivo. Dolžnosti in pristojnosti novega ministra so določene s

posebno uredbo. Novo važno ministrstvo je poverjeno dr. Tothu, vrhovnemu nadzorniku nemških cest. Dr. Toth je zgradil pretežno večino nemških avtomobilskih cest in dovršil znano Siegfriedovo obrambno črto.

Zvonove bodo rekvirirali. Službeni list vlade v Nemčiji je objavil naredbo maršala Goeringa o ustvarjenju potrebnih rezerv (zalog) kovin, ki služijo v vojaške svrhe. V tej uredbi se tudi predpisuje, da se morajo prijaviti in oddati vsi zvonovi iz bron. Ponavlja se to, kar se je zgodilo v nekdanji Avstriji v svetovni vojni pred 25 leti — vendar ne tako hitro, takoj v prvem letu vojne.

Prostožidarji in komunisti prepovedani. To ne velja za vse države, ki še žal niso uvidele, da prostožidarji niso nič manj nevarni za obstoj in red v državi, kakor komunisti. Španija pa je to uvidela ter izdala zakon, s katerim se poleg komunistov prepovedujejo vse tajne družbe, zlasti prostožidarji. Vsaka agitacija, naperjena zoper religijo, domovino in njene ustanove, kakor tudi zoper družabni red, se ostro kaznuje.

Nové svetnice. V četrtek, 7. marca, je bil v Vatikanu tajni papeški konzistorij (zborovanje kardinalov pod predsedstvom papeža). Na tem zboru, ki se ga je udeležil tudi poljski kardinal Hlond, se je razpravljalo o važnih cerkvenih zadevah. Nato je bil javni kon-

zistorij, ki se vrši s predpisanimi slovesnostmi in ki so se ga poleg kardinalov udeležili tudi v Rimu bivajoči škofje in prelati ter diplomatični zastopniki. Na tem konzistoriju sta konzistorialna advokata poročala o dveh blaženih, ki bosta na letošnji praznik Kristusovega vnebohoda prišteti med svetnike. To sta Francozinja Marija Pelletier, ustanoviteljica kongregacije (verskega reda) Dobrega Pastirja za padla dekleta († 1868 v starosti 72 let), in Italijanka Gema Galgani, ki je umrla leta 1903. v starosti 25 let po zelo dolgi in hudi bolezni. V teku letošnjega leta pa bodo proglašene za blažene: na binkoštni praznik, 12. maja, Francozinja Filipina Duhesne (umrla kot misijonarka leta 1852.), dne 19. maja Španka Joahima Vedruna de Mas, ki je po zakonu, v katerem je rodila devet otrok, kot vdova stopila v samostan karmeličank ter je v strežbi bolnikom umrla za kolero leta 1854., dne 26. maja Italijanka Marija Roza, ustanoviteljica reda za strežbo bolnikom (umrla leta 1855.), dne 2. junija pa Francozinja Emilija Rodat, ki je bila rojena leta 1787., ustanoviteljica reda Sv. Družine, ki se je izključno posvetila pomoči ubogih in bolnikov.

Ali si že obnovil naročnino?

General Gort, vrhovni poveljnik angleških čet na Francoskem, odključuje narednika za junaški čin

Nemški maršal Göring proučuje na letališču z generalom Loerzerjem zemljevid položaja

Nemška patrolja se plazí na zapadnem bojišču skozi obok mosta. Voda je nič ne ovira

Nemški vojaki pripravljajo strelivo za letalske strojnice: dolga vrsta patron na enem traku

»V svoj hlev boš sprejel petdeset vojaških konj. To je ukaz predsednika vaškega sovjeta v Balti! Kar pa tiče moje ljudi...«

»Tvoje ljudi?« mu je segel v besedo Aleksej in je pri tem nagubal čelo.

»Ti ne bo treba zanje skrbeti. Nasprotno! Niti govoriti ne boš smel z njimi.«

»Nimam nikakih želj za razgovor z njimi!« je samozavestno odvrnil Aleksej.

Častnik je osupnil. Take drznosti ni bil vajen. Jezno je rekel:

»Ti si v resnici nesramen protirevolucionaren pes. Toda pazi!«

»Nisem niti pes, niti protirevolucionar, ampak kmet, ki seje in žanje žito, katerega vi jeste!« je neustrašeno odvrnil starec.

»Bodi srečen, da ga smeš sejati in žeti!«

»V resnici?«

»Da! Ne pozabi na to, da je vse last velike sovjetske republike in ona ima pravico pregnati tebe in tvoje!«

»In kaj bi jedli jaz in moji?«

»Ne bi potrebovali hrane! Pač pa bi bili vi v hrano krokarjem in drugim živalim, ki z užitkom požoro trupla naših sovražnikov... Aleksej Andrejev, zapomni si to in drži jezik za zobmi, če ti je življenje drago.«

Zadnje besede je izgovoril tako pikro, da je starec stisnil pesti. Surovo je hotel odgovoriti, a v tem trenutku je opazil ženo in Fedorja. Premagal se je in molčal.

Častnik je medtem skočil s konja in stopil k vratom. »Pokaži mi hlev!« je zapovedal osorno.

Aleksej se je umaknil.

»Tu je, poglej si ga!«

Rdečkar je prestopil prag in pogledal po hlevu na desno in levo.

»Dobro je! Svojo živino spravi v kot in pripravi prostor za vojaške konje!«

Medtem je Fedor prišel k hlevu. Stopil je k očetu in opazoval častnika.

Častnik se je obrnil in ga zagledal.

»Ta mladenič je tvoj sin?« je vprašal Alekseja.

»Da.«

»Krepak fant.«

Nekaj časa je ogledoval mladeniča, potem pa mu je rekel:

»Dobrega vojaka bi naredili iz tebe. Bi hotel iti z nami?«

»Ne! Jaz maham s srpom na polju, s kladivom pa v kovačnici.«

Častnik se je spet obrnil k očetu.

»Tvoj sin ni neumen. Čeprav je kmet, vendar izgleda pameten ko kak delavec.«

roke. Povabljeni gostje so že prispeli v hišo, toda mož jih je moral poslati proč, kajti njegova žena je bila pravkar povila trojčke. Poročil se je z njo, ko ji je bilo 17 let. V 25 letih zakona mu je dala samo enega potomca. Trojčki — tri deklice — se počutijo kakor mati dobro.

Švedski kralj je nedavno zapazil na straži pred svojim gradom novega moža, katerega je hotel o priliki pozdraviti, kakor je to njegova navada. Prilika se je kmalu nudila. »No, kako se pišete?« vpraša kralj. — »Svenson, veličanstvo.« — »In krstno ime?« — »Andree.« — »To je zelo slavno ime v zgodovini naše države. Ali kaj veste o tem velikem vašem soimenjaku?« Vojak je znal. »Da, veličanstvo! Gospod poroč-

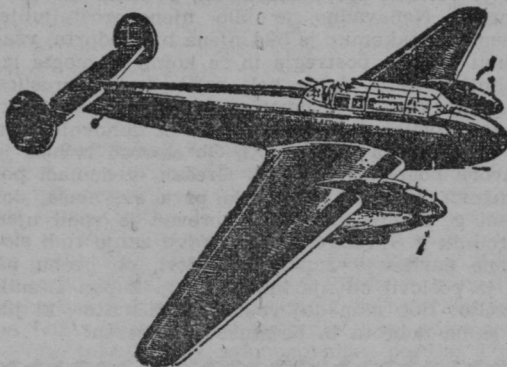
Uporabnost oglednega letala

V sedanji vojni so igrala in še bodo veliko in zelo važno vlogo različna letala. Kdor ima več in boljših letal, tisti je gospodar v zraku. Nemci so se precej dobro založili z letali, Anglija in Francija pa jih sedaj v veliki meri nabavljata v Ameriki, da popravita, kar sta prej zamudili.

V naslednjem si hočemo malo ogledati uporabnost dveh znamk letal, in sicer po enega francoskega in enega nemškega, ki igra v sedanjih zračnih borbah veliko vlogo.

Francoska vojska razpolaga — poleg drugih — tudi z oglednim letalom, nazvanim »Martin št. 167«. To letalo se uporablja poleg oglednih poletov nad sovrážnikovim ozemljem še za borbo v zraku, za napad na sovrážnikove čete s strojnimi puškami ter tudi za bombardiranje. V to svrhu ima poleg dveh stalnih strojnih pušk še štiri pomožne strojne puške, v celem torej šest strojnic. Dalje ima letalo nameščeno brezžično sprejemno in oddajno radijsko postajo in priprave za fotografiranje. Poleg vsega ostalega more vzeti s seboj na polet še bomb za 750 kg. Letalo ima tri motorje, ki razvijejo moči za 1050 konjskih sil. Brez prestanka preleti z vsem tovorom 572 km dolgo pot v eni uri, dvigne se pa lahko 8845 m visoko.

Nemško letalo znamke »Messerschmidt št. 110« (glej sliko) ima nalogo, da napada in

preganja sovrážnikove bombnike, torej je tako zvani »lovce«. Ima dva motorja, od katerih razvije eden za 640 konjskih sil moči, skupno torej 1280 konjskih sil. Bomb ne nosi s seboj, pač pa je oborožen z dvema topoma po 20 milimetrov premera. Pod motorjem pa lahko pritrjuje tudi strojne puške.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt v visoki starosti. V Viniški vasi, župnija Sv. Peter pri Mariboru, je umrla Cvikl Marija, roj. Kokol, posestnica-vdova. Rajna Marija je bila ena najstarejših šempetrčank, umrla je v starosti 88 let. Bila je verna, rada je hodila v cerkev, dokler je ni bolezen položila na posteljo. Pa tudi v bolni si je večkrat zaželela Jezusa. Kako radi smo jo imeli, je pričal njen pogreb. Kljub hudemu mrazu jo je spremlila na zadnji poti množica ljudi. Bog ji daj večni pokoj! — Na sedmini pokojne se je nabralo 111.50 din za novo lavantinsko bogoslovje. Iskren: Bog plačaj darovalcem!

Občinski odbornik umrl pri Sv. Ani v Slov. goricah. Dne 10. marca je umrl kmet Slaček Matija iz ščavnice. Bil je večletni občinski odbornik, zelo varčen in skrben gospodar in ves vnet za dobrobit domačega kraja. Svojim otrokom je bil skrben oče in dober vzgojitelj, vsem je pripravil lep dom. Pogreba se je udeležilo veliko rajnikovih prijateljev. G. župnik je pri odprtem grobu omenil, da njegovo življenje ni bilo prazno, ampak kakor nepretrgan delaven dan. Naj v miru počiva!

Heričev oče umrl v Vogričevih pri Ljutomeru. Dne 14. marca smo položili k večnemu počitku Heričevega očeta, Heric Franca. 73 let star je podlegel srčni kapi. Vest o njegovi smrti

je pretresla vso okolico, saj ga je vsakdo vzel za ljubljenega, kdor je le enkrat prišel z njim v stik. Bil je neizčrpen humorist, odličen mojster v sodarski stroki, neutrudljiv delavec še v sivi starosti in preudaren gospodar. Bil je pravi oče vsem, ki so kdaj bivali v njegovi hiši, poslom in delavcem. Pomagal je marsikateremu gospodarju v stiski. Zato ni čudno, če so se od jutra v noč zbirale ob njegovem mrtvaškem odru množice in se poslavljale od ljubljenega pokojnika. Zadnjo uslugo mu je skazala tudi lani ustanovljena galska četa, ki je z njim izgubila prvega člana.

Oče vinskih goric umrl pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Zatisnil je po dolgi in mučni bolezni svoje oči blagi štefan Jurkovič, bivši posestnik v Vinskem vrhu. Rajni štefan je bil nad 35 let zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Če je bilo treba javno nastopiti radi svojega narodnega ali verskega prepričanja, ni nikoli podlegel in ga tudi nikomur ni zatajil. Njegovo življenje ni bilo z rožicami posuto. Imel je dosti zaprek in ovir v življenju, a je vse premagal. Bil je oče desetim otrokom, ki so že vsi preskrbljeni. Rajni štefan je bil tudi oče viničarjev. Kot bivšega svojega oskrbnika so ga tudi v velikem številu spremlili na zadnji poti. Ob navzočnosti domačih gg. duhovnikov je pevski zbor zapel pri hiši žalosti in na pokopališču ganljive žalostinke, g. Ivan

Trstenjak iz šalovec pa se je v imenu vseh poslovil od rajnega štefana z v srce segajočimi besedami. Počivaj v miru, Ti, oče vinskih goric! — Žalujočim naše sožalje!

Štirje mrličji v enem tednu pri Sv. Barbari v Halozah. Prvi je umrl vdovec žumber Vid iz Gradišča, drugi Majcenovič Ivan, kmet iz Paradiža in bivši župan občine Sv. Elizabeta. Tretja žrtev smrti je bila bivša gostilničarka Korenjakova, Terezija Kokol, ki je umrla v Medribnikih pri svoji hčerki Tereziji, ki je učiteljica na domači šoli. Pogrebni sprevod je bil ogromen. Četrty je umrl posestnik v Cirkuljanah nad pokopališčem, ugledni krščanski mož Brodnjak Jožef. Domači g. župnik je vsakemu govoril poslovilne besede. Vsem žalujočim naše sožalje — rajnim pa večni mir in pokoj!

Smrtna kosa je 13. marca pokosila v Majšpergu posestnika in lončarja Peršuh Jakob. Okrepčan s tolažili sv. vere je v 80. letu starosti odšel po večno plačilo. Za njim žaluje pet sinov in tri hčerke, katere je vzgojil v pravem krščanskem in narodnem duhu. Pokojnika smo ob prvem pomladnem cvetju spremili ob veliki udeležbi pogrebcev k večnemu počitku dne 15. marca. Naj mu sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Umrla je mati ubogih. Dne 16. marca smo pokopali Vabner Ano, posestnico iz Poč, vas Penoje, p. d. Anzekovo mamu, kakor smo jo vsi imenovali. Dopolnila je 72 let ter je bila 49 let zvesta žena ter gospodinja svojemu možu. Bog ji ni dal zadostnega števila svojih otrok, zato je skrbela za druge. Vzela je več rejencev ter jih vzgojila po krščanskih načelih. Bila je tudi zvesta članica Marijine družbe žen. Pogreb je vodil domači g. župnik ter je na pokopališču veliki množici ljudi orisal rajnično življenje. Naj ji sveti večna luč — vsem pa, ki jo pogrešajo, pa iskreno sožalje!

Smrt je kosila na Planini pri Sevnici. V tem letu je začela smrt po naši fari kositi, kakor ljudje že več let ne pomnijo. Lani smo imeli deset mrličev, letos pa že doslej šest. Najprej se je oglasila v Visočah in vzela 85letnega preužitkarja Mihaela Pajk. Rešila ga je večletnega trpljenja. — Od tod se je podala v Vejce in končala življenje 74letnemu mlinarju in najstarejšemu planinskemu fantu Matiji Centrihu. — Iz Vejce je švignila v Meniško Podpečje in ustavila življenjsko pot 67letnemu Mihaelu Gračnerju. — Iz Podpečja pa jo je mahnila v bližnje Brdo in zatisnila oči preužitkarici Heleni Gračnar, materi banovinskega svetnika in ravnatelja zdravilišča v Rogaški Slatini. Bila je teta konjiškega arhidijakona g. Tovornika, ki je vodil tudi pogreb ob asistenci gg. domačega in šentvidskega župnika. — Kmalu nato se pojavi v trgu in v cerkveni hiši pretrga nit

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katere se uporablja brez posebne dije. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

nik mi je pripovedoval, da je neki švedski Andree hotel v balonu odpotovati na severni tečaj, pa se ni vrnil.« — »Dobro,« pravi kralj in poda vojaku roko. »Ali je poročnik še kaj povedal?« — »Da, veličanstvo. On je še rekel, da je velika škoda, ker me tisti Andree takrat ni vzel s seboj!«

Nemški tanki. Vojaški strokovnjak »Press Association«, ameriške poročevalske agencije, poroča, da so angleške vojaške oblasti ugotovile, da so bili nemški tanki na vzhodni fronti določeni za boje na tej fronti in za »bliskovito vojno« sploh, nikakor pa ne za napad na Maginotovo črto. Čedalje bolj se kaže, da na nemški strani niso računali z vojno z Anglijo in Francijo. — Oklopi nemških bojnih

Vtem je zemlja zabobnela pod konjskimi kopiti. Aleksejevi hiši se je v diru bližala petdesetorica vojakov.

V naslednjem trenutku so se jezdeci že pojavili med dvoriščnimi vrati. Oblečeni so bili v sive plašče. Na glavah so imeli visoke kučme. Čez ramo so imeli vržene puške, ob sedlu pa so visele dolge sablje.

Na dvorišču so se konjeniki ustavili. Čakali so na častnikovo povelje.

»Prva četa sem!« je zaklical častnik in pokazal proti hlevu.

»A druga četa?« je vprašal četovodja.

»V cerkev!« je odgovoril častnik.

»V cerkev?« se je začudil Fedor. »V cerkvi boste imeli konje?«

»Zakaj pa ne?« se je zasmejal rdečkar. »Boljšemu namenu cerkev še ni služila! Sicer pa se mi zdi, da ste tu zelo nezadnjaški. Ali nimate sovjetske šole?«

»Ne!« je odvrnila Karina, ki je medtem prišla k hlevu.

»Škoda!... No, pa ne boste dolgo brez nje. V svojem poročilu bom stavil predlog, naj vam takoj pošljejo potujočo boljševisko šolo, v kateri se boste vsi — stari in mladi — naučili, da je naš bog: človek.«

»Oprosti!« je pripomnil Fedor. »Jaz pa sem mislil, da je stroj vaš bog.«

Pripomba je rdečkarja spravila v zadrego. Zakašljal je, nato pa rekel:

»V nekem oziru imaš prav. Stroj je naš bog, ker je na vrhu naše petletke.«

Nato se je spet obrnil k Alekseju.

»Aleksej, daj nam svojega sina! Zagotavljam te, da bomo iz njega ustvarili nekaj velikega. Škoda je takega bistrega mladeniča, da bi ostal navaden kmet.«

»Moj starejši sin se je vam zaupal,« je temno odvrnil oče, »in v resnici ste ustvarili iz njega nekaj velikega, da je postal ljudski komisar v Odesi.«

Častnik je ostrmel. Začudeno je pogledal sedaj Alekseja, sedaj Karino in Fedorja. Nazadnje se je ustavil s pogledom na Alekseju in je vprašal:

»Klavs Rišin je tvoj sin?«

»Da.«

Častnik se je nato obrnil k vojakom.

»Prva četa sem!« je zaklical.

Konjeniki, ki so medtem razjahali, so vlekli konje za uzde za seboj. Ko so bili vsi v hlevu, je častnik zavpil z močnim glasom:

»Prvega, ki bo kaj ukradel ali pokvaril na tej pristavi, bom dal obesiti! Ste razumeli?«

Vojaki so prikimali.

Častnik je dal še nekaj navodil, potem so šli on in Aleksejevi v hišo. Ko so prišli v veliko sobo, je vprašal:

življenja 45 letni samski zasebnik Ani Zakovšek. — Najbolj kruto pa je nastopila v Dolu, kjer je ugrabila življenje 50 letne žene, gospodinje in matere Amalije Zapašek. Za njo žalujejo 83 letna mati, šest bratov, dve sestri, mož, sin in hčerka, štirje otroci so ji pa že majhni umrli. — Smrt izgubi vso ostrino, če svoje žrtve pripelje v boljšo domovino, kar vsem umrlim iz srca želimo! — Žalujejo naj tolaži Bog!

Umrl je oče petih nepreskrbljenih otrok. V Senovem pri Rajhenburgu smo spremlili k večnemu počitku vernega moža, posestnika Jazbinšek Franca. Rajni je zapustil ženo in pet nepreskrbljenih otrok, katere naj ljubi Bog potolaži!

Kurnikova mama umrla pri Sv. Jederti nad Laškim. Na dan Marije sedem žalosti so izročili materi zemlji Kurnikovo mamo. 23 letna je prišla iz šentrupertske župnije v Golce, gospodinjla tam 28 let, vzgojila v krščanskem duhu osem otrok, od katerih je najstarejši cerkveni ključar golške podružnice in občinski odbor-

nik, ena hči je zdaj s. Lucija, usmiljenka v Ljubljani, a enega sina je vzela vojska. 28 let je potem rajna živela kot vdova ter šla v večnost v lepi starosti 80 let. Odlikovala jo je iskrena pobožnost. Dne 3. oktobra je bila zadnjič v cerkvi in potem v boleznih večkrat potožila, kako hudo ji je, da ne more več k sv. maši in obhajilu. Bila pa je večkrat previdna doma, še nekaj ur pred smrtjo. Nenavadno je bilo njeno gostoljubje. Vsem in vsakomur je bila njena hiša odprta, vsakemu je rada postregla in če komu ni mogla izpolniti prošnje, jo je bolj bolelo kakor prošilca samega. Zato ji je množica od blizu in daleč izkazala hvaležnost ob pogrebu. Pet duhovnikov jo je spremlilo na zadnji poti. Ob slovesu iz hiše je govoril bogoslovec Mihael Grešak, v domači podružnici, kjer je bila zanjo prva sv. maša, domači g. župnik Lončarič, spreved je vodil njen sorodnik g. Fajdiga, ki je opravil zanjo tudi slovesno daritev v župnijski cerkvi, ob grobu pa se je poslovil od nje kristofski g. župan Lešnik z željo: Bog nam daj veliko takih mater, ki jih je sama dobrotina in Kristusova ljubezen!

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Danijel pri Prevaljah. V nedeljo, 25. februarja, je priredilo naše Prosvetno društvo na cesti Strojna—Sv. Danijel sankško tekmo. Zanimanje je bilo veliko. Sankači so prišli tudi iz sosednjih župnij. Pa saj so bili tudi dobitki prav lepi. Prvi dobitek je dobil organist Juri Marin. — Dne 5. marca smo zaključili trimesečni banovinski kmetijsko-gospodinski tečaj. Tečaj je obiskovalo do konca 20 deklet. Učila so se kuhati, šivati, likati, prati, vzgajati otroke in vse, kar potrebuje dobra gospodinja. Dne 28. februarja so dekleta priredila materinski dan. Povabile so vse matere in jih pogostile. S tem so pokazale, kaj so se v tečaju naučile. Marsikateri očka ali mamica se je že zelo pohvalno izrazila, ko jima je hčerka pripravila preprosto, a jako okusno jed. Zdaj vemo, da se more iz čisto preprostih reči napraviti jako okusna jed. Ob koncu tečaja so se dekleta fotografirala v lep spomin na mladost.

Slovenske gorice

Sv. Ana v Slov. goricah. Gospodarsko zadrudni tečaj je bil dobro obiskan, zlasti nas je zanimalo predavanje g. prof. Šiftarja o zadrudništvu, v katerem smo slišali, da se moramo vsi oprijeti zadrudne organizacije, da bomo tako laže vnovčevali svoje pridelke. Povedal nam je lepe zglede iz zadrudništva v Belgiji in o zadrudni disciplini njenih prebivalcev. Zlasti bo treba zadrževati vnovčenje sadja in živine, obenem pa skrbeti, da bo živina in sadje res prvovrstno.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Prosvetno društvo priredi na belo nedeljo, 31. marca, po večernih krasno zgodovinsko igro »Krucik«. Domačini in okoličani prijazno vabljeni!

Sv. Jakob v Slov. goricah. V začetku marca je imelo naše društvo Rdečega križa občni zbor.

»Kje je moja postelja?«

»Nimam postelje zate!« je mirno odgovoril gospodar.

»Kako da ne? Tam vidim eno posteljo. Vi gotovo spite v drugi sobi.«

»Ta in vse ostale postelje so za delavce, ki jih moram po nalogu šubina, predsednika vaškega sovjeta v Balti, sprejeti v popolno oskrbo. Moja žena, moj sin in jaz bomo morali spati na slami. Če hočeš imeti posteljo, naženi katerega delavca!«

Častnik je nekaj časa molčal, kakor da bi premišljal. Uvidel je, da ni priporočljivo, da bi se zapletel v prepis s kakim »sodrugom«, članom stranke.

»Dobro,« je čez čas dejal. »Postelje naj bodo za tovariše delavce. Jaz pa bom spal v cerkvi pri drugi četli. Na oltar mi bodo dali snop slame in jaz bom pravi bog!«

Ponosen na svojo bogokletno pripombo je odvihral iz sobe ko veter.

*

Kmalu za vojaki je prispela tudi šestorica rdečih delavcev. Pripeljali so se v velikem, popolnoma novem avtomobilu, ki je eden izmed onih stotisočev, katere napoveduje petletni načrt in katerim je določena naloga, da izmenijo promet v sovjetski Rusiji. Toda ti stotisoči obstojajo samo na papirju. Kajti med proizvodnjo, katero so napovedali teoretičarji v sobah, in med resnično pro-

Ob tej priliki je društvo pokazalo, koliko dobrega je storilo našim revnim otrokom in občanom v teku leta. Kajti naš Rdeči križ ni obdaroval samo otrok, temveč je prevzel deloma tudi skrb za občinske siromake. Izvoljen je bil v celoti prejšnji odbor z g. upraviteljem Cajnikom na čelu, blagajnik je g. Franc Ornik, tajnica pa gdčna Nešl. Ustanovil se je tudi ženski odsek Rdečega križa, čigar predsednica je gospa Marija Knezar, odbor pa sestavljajo same ugledne gospe, ki so se v lepem številu prijavile za sodelovanje. Odsek si je stavil za nalogo podpirati matere, otroke in žensko mladino. Skratka kolikor mogoče omiliti bedo najpotrebnejšim.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Ustanovni občni zbor podružnice SVD v nedeljo, 10. marca, je posetilo nad 60 sadjarjev. Član pripravljalnega odbora g. župan Roškar je otvoril zborovanje. Priglasilo in plačalo članarino je takoj 46 članov. Nato se je po kratki debati izvolil sledeči odbor: predsednik Knuplež Ivan, podpredsednik Reisman Alojz, tajnik Drašak Ivan, blagajnik Jager Blaž; odborniki: Režonja Jožef, Breznar Franc, Toplak Rudolf, Zorec Ivan, Roškar Roman in Mulec Gustav.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Na belo nedeljo ponovi cerkveni pevski zbor v Društvenem domu prekrasno igro »Adelajda, koroška roža ali traberški menih«. ter opereto »ženili se bomo«.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Ravnatelj naše gimnazije g. inž. Ivo Zobec in g. prof. Jože Potokar sta bila odlikovana z redom sv. Save IV. stopnje. Častitamo! — G. Štefan Rous, doseđanji uradnik na tukajšnji borzi dela, je postavljen za uradniškega pripravnika 9. pol. skupine na pošti Maribor II. — Dne 8. aprila bo posebna komisija iz Maribora pregledala vsa motorna vozila našega

okraja, a isti dan popoldne pa v Dolnji Lendavi vozila istega okraja. Ker po končanem pregledu nepregledana vozila ne bodo smeja več voziti — brez naknadnega pregleda v Mariboru — zato vsi pripeljite ista na pristojno mesto.

Turnišče. Pred kratkim je bil pri nas običajni živinski in kramarski sejem, ki je bil dobro obiskan, zato tudi kupčija ni bila slaba. Značilno za letošnji cvetni sejem je to, da smo še imeli velik sneg, česar niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Cene živini so se nekoliko dvignile in so biki kupovali od 4—6.25 din, telice 4—6.25 din, a stare krave 2—3.50 din kg žive teže. Po sejmu se je zbrala skupina fantov v osrednji gostilni in so pošteno popivali. Ko jim je alkohol zmehčal glave, so se sprli in se začeli pretepati. Ker jim gostilniški prostori niso zadostovali za bojno polje, kjer bi razkazovali svoje podivjano divjaštvo, so se zrinili na cesto ter se obdelovali z vsem, kar jim je prišlo pod roke. Obžalovanja vredno je, da so se med znane vročekrvneže pomešali tudi nekateri odrasli in poročni možje, katerim to dejanje niti malo ne pristojta. Pri tepežu jih je bilo več huje in manj poškodovanih. Ali res nismo mogoče take surovosti enkrat za vselej preprečiti in take stalne kalilce ljubega miru spraviti na pravo pot?

Sv. Sebeščan. Prelepi dnevi sv. misijona so za nami. Res nam bodo vsem ostali nepozabni. Vršil se je od 3. do 10. marca. Lahko trdimo, da so se ga udeležili vsi farani. Cerkev je bila vsak dan nabito polna. Vodila sta sveti misijon gg. salezijanca Nemeč iz Radne in Törner iz Veržeja. Tudi sveto spoved so opravili vsi, izjeme bi lahko prešteli na prste na rokah in še to niso naši stalni farniki. Zdel se nam je ta misijon kot nekak predokus večnosti, ko smo le molili in Boga častili in svetili vse te dni. Ljudje so se vzorno obnašali. Zaključno slovesnost smo imeli v nedeljo zvečer s procesijo z baklami. Le škoda, da nismo mogli dobiti več kot tri sto bakel. Zaključno pridigo je imel g. Nemeč, v kateri se je farnom zahvalil za tako krasno udeležbo in še od njih poslovil. Vsem nam je bilo težko in se nismo sramovali solz. V procesiji je bilo okrog 800 ljudi, kar je na vsak način veliko v fari s tisoč prebivalci. Prepevali smo, da je bilo veselje. Ljudje so pokazali hvaležnost tudi materialno, saj so v teh dneh darovali v cerkvi nad dva tisoč dinarjev. — Dobro nam je te dni služil tudi naš Farni dom. Vsi prostori v pritličju so bili polni ljudi, kjer so se grel in obedovali ter čitali razne katoliške liste. Sv. misijona se je udeleževalo tudi nekaj luteranov, precej pa jih je bilo tudi v procesiji. Priznati moramo, da so se tudi ti drugoverci v splošnem lepo izražali o misijonu. Nekateri je pa le bodlo v oči in so se kar grdo obnašali in kleli vse mogoče in nemogoče stvari, pa niso bili iz naše vasi. Še dolgo nas bodo spominjale na ta sveti misijon tudi tiskane podobice, ki smo jih dobili ob koncu.

Nedelica. Na praznik sv. Jožefa smo imeli v Turnišču ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze za našo župnijo. Udeležilo se ga je 97 posestnikov in njihovih sinov. V zvezi z občnim zborom je imel kmetijski referent g. inž. Peter nel iz Lendave predavanje, v katerem je natančno obrazložil namen in pomen organizacije kme-

izvodnjo tovaren je zabeležena velika razlika, katere ni mogel zmanjšati noben plamteč govor ali poziv na revolucionarno navdušenje.

Delavci, vsi neprijaznih obrazov, nezaupnega pogleda, toda polni sigurnosti in vseh svojih kretnjah, so se samozavestno skobacali iz avtomobila. Vsi so imeli visoke, elegantne škornje, nove sive obleke in čepice. Od avtomobila so šli naravnost k mlatilnici.

Nekaj časa so molče ogledovali orjaško mlatilnico. Zdelo se je, da imajo pred seboj neko božanstvo, kateremu se polni občudovanja klanjajo.

Po ogledu mlatilnice se je eden izmed njih, ki je bil najbrž vodja, podal v hišo.

Aleksej in Fedor sta skozi okno opazovala obnašanje rdečih delavcev. Do teh ljudi, ki so prihajali k njim kot tlačitelji, sta čutila isti prezir, kakor so ga v svetovni vojni čutili francoski kmetje do Nemcev, ko so ti vdrl v njihove domove in jih oplenili.

Fedor je v srcu še bolj trpel ko oče, ker je v njem žarel plamen mladeniške navdušenosti za pravičnost, lepoto in svobodo.

»Mlačva se lahko začne,« je rekel sam pri sebi, »toda preden bo končana, bo upor razgibal vso ukrajinsko ravnino.«

(Dalje sledi)

vozov so večinoma slabši nego pri angleških in francoskih tankih. Očitno je, da so se hoteli nemški državni činitelji po likvidaciji sovražnosti na vzhodni fronti izogniti spopadam z Angleži in Francozi. Nemčija ima seveda tudi močne bojne vozove, dvomljivo pa je, da bi jih imela zaenkrat že v zadostnem številu.

Človeška koža za boben. Žička iz Trocnova, slepi husitski vojskovodja, je dejal, preden je 11. okt. 1424 umrl za kugo: »Napnite mojo kožo čez boben. Vodila vas bo do zmage.« Povelje so točno izpolnili in tudi prerokba umirajočega junaka se je izpolnila.

Iz želvjih jajo pridobivajo olje, in sicer je treba za steklenico olja kakšnih 5000 jajec.

ta v Kmečki zvezi. Pri volitvah je bil za predsednika soglasno izvoljen naš vzorni posestnik Stefan Bakan. V odboru pa so zastopane vse občine naše župnije. Ker nam je organizacija v KZ neobhodno potrebna, pričakujemo od te organizacije širšo združeno organizacijo prodaje naše živine in kmetijskih pridelkov na eni strani, a na drugi strani skupno nabavo kmetijskih potrebščin. — Isti dan se je vršil tudi občni zbor selekcijskega društva, na katerem je bil v glavnem izvoljen stari odbor. Na tej skupščini sta govorila g. kmetijski referent iz Lendave ter v imenu selekcijske zveze tajnik g. inž. Padar iz Rakičana.

Dravsko polje

Radvanje. Tukajšnja Hranilnica in posojilnica, zadruga z neomejenim jamstvom, je imela v soboto, 9. marca, svojo 44. letno skupščino. Hranilnica je bila namreč ustanovljena leta 1896, tedaj kot »Raiffeisenkasse«. Ustanovili so jo tedaj ugledni radvanjski močje, sedaj že pokojni posestnik Pšunder Alojz, Holntaner Jožef, tedajni župan in posestnik ter graščak vitez Rozmanit. Po prevratu se je preimenovala v sedanjo Hranilnico in posojilnico. Korist od posojilnice imajo prav za prav vsi, predvsem pa oni, ki dobljo posojilo. Posojilo dobijo pod znosnimi pogoji, zlasti po nizki obrestni meri.

Ptujsko polje

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dne 16. marca je pri nas končal gospodinjinski tečaj, ki so ga naša dekleta vso zimo z navdušenjem obiskovala. Sedaj bo baje enak tečaj v sosednji župniji na Zavrču v Halozah. Tudi naša kmetjsko nadaljevalna šola bo sedaj končala s poukom. Ker je zime konec, bodo naši tečajniki in tečajnice skušali dobljeno znanje uveljavljati v praksi.

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Sadjarski tečaj, ki se je tukaj vršil šest dni, je obiskovalo nad 30 fantov in moč ter je dobro uspel. Tečajniki so bili tudi iz sosednjih župnij. Tečaj je vodil delegat Prizada g. Zobec Ivan, kateremu se zahvaljujemo za koristne nauke, ki naj obrodijo obilo uspehov in tekmovanja! — Banska uprava je priredila zadnjič predavanje o plinskih napadih, o obrambi pred plini in njihovem značaju ter škodljivosti na zdravju. Predaval je banovinski zdravnik dr. Martinec od Sv. Marjete. Predavanje je bilo sijajno obiskano, obljubljeno nam je pa tudi predavanje o nujni pomoči v sili. Želeti je, da bi bile vsako predavanje tako dobro obiskano.

Sv. Andraž v Halozah. Gorice so dobro prezimile in zopet pojejo škarje ter motike po sončnih bregovih. Vina je veliko prodanega, vendar se za primerno ceno dobi še dobro blago v obilju. Petroleja pri domačih trgovcih po cele mesece ne dobimo. Ljudje so prisiljeni hoditi v Ptuj ponj, oškodovani so pa najbolj domači trgovci, ker radi petroleja tudi drugih reči veliko manj prodajo. V redu to ni.

Šmarski kraji

Šmarje-Ponikva ob juž. žel. Šmarsko-rogaško okrožje Deldiških krožkov je sklenilo pripraviti skupno prosvetno prireditev v Ponikvi — v rojstnem kraju božjega služabnika Antona Martina Slomška — z željo, da se počivi delo v vseh krožkih okrožja. Prireditev bo na belo nedeljo, 31. marca, v dvorani Slomškovega doma na Ponikvi. Na sporedu bodo simbolični prizori, ozioroma simbolična rajanja, ki jih pripravljajo ponkova in šentvidska dekleta, ter igra »Žena s srcem«, ki jo bodo igrale šmarčanke. Vse naše prijatelje od blizu in daleč vabimo, da počastijo našo žensko mladino s svojim obiskom na prireditvi!

Šaleška dolina

Šmartno pri Slovenjgradu. Tudi v našem okraju se je cena kmetijskih proizvodov in lesa nekoliko dvignila, zlasti se občuti ta porast cen pri živini. S tem je pa seveda zopet pomagano le tistim, ki imajo les in živino za prodajo, to je večjim kmetom. Malim posestnikom, katerih je tudi v naši fari več kot polovica (to je takih, ki nimajo svojega gozda in imajo manj ko 10 ha zemlje), pa s tem zopet ni dosti pomagano in rinejo v teh razmerah iz blata v lužo. Res pa je, da se je v zvezi z gradnjo nekaterih večjih stavb v bližini možnost zaslužka znatno povečala. Vsi si pa želimo ljubega miru, božjega blagoslova in v teh dneh zanj tudi mnogo molimo.

Savinjska dolina

Plašče najnovejše fazona, ima na zalogi tvrčka Gusti Vračko, Celje, Kralja Petra cesta. Ne pozabite!

Grize. Od tih do cvetne nedelje smo imeli v Grizah sveti misijon. Vodili so ga gg. misijonarji od sv. Jožefa nad Celjem. Udeležba je bila jako dobra, posebno pri stanovskih naukih. Tudi rudarji z nameščenimi državnega rudnika vred so se v obilnem številu udeležili govora, ki je bil njim namenjen. Bog poplačaj gg. misijonarjem trud, ki so ga imeli z nami! Naj bi obrodili njihovi nauki zaželjen sad!

Laški okraj

Sv. Jedert nad Laškim. Zopet ima župnija kaplana, g. Martina Uranjeka. 59 let je bila kaplanija nezasedena. Zadnji duhovni pomočnik je bil Janez Cvetko, ki je umrl kot kaplan v Zetalah. — Za učiteljico na tukajšnji petrazrednici je prišla Ana Sotlar od Sv. Benedikta v Slovincih. — Na predvečer sv. Jožefa je zasvetila elektrika v župnijski cerkvi iz transformatorja na Loki. Za veliko noč so jo imeli vsi odjemalci. — Iz tukajšnjega premogovnika pošilja TPD radi konjunkturo rudarje-kopače v druge revirje, največ v Kočevje. Za oženjenimi grede tudi njihove družine. — Nočni vlom sta izvršila zlikovca v hišo Franje Šopar, p. d. Petkove, in odnesla nad 1000 din gotovine. Nedavno je bilo zopet vlomljeno v Stokavnikovo gostilno in je izginilo tobaka za okroglo 500 din.

Kmečka trgovina

Zagreb kot sadno tržišče

Zagreb je mesto, kjer se sadje na trgu zelo dobro proda. Potrošnja sadja je zelo velika. Sadje ločijo v ta namen v troje kakovosti, ki jih označujejo kot najboljše z znakom »extra«, zelo dobra s »prima« in manjvredna s »secunda«. Sedanja cena kanadke na zagrebškem trgu je za kakovost »extra« s premerom nad 8 cm 10 din kg, »prima« 8 din in »secunda« 6 din kg. Bellefleur extra 10 din kg, prima 8 din kg; šampanjska reneta extra 12 din, prima 8—10 din kg; mošančar prima 6—8 din kg; bobovec prima 5—7 din kg; sederice prima 4—5 din kg. Zelo je iskan na zagrebškem trgu boskopski kosmač, ki ga že ni več dobiti. Imel je ceno 8—10 din kg. Tudi mošančarja je že zelo malo in to radi tega, ker se ga je lani v Slovenskih goricah malo pridelalo, pridelalek mošančarja iz drugih krajev je pa slabe kakovosti, ker ljudje ne škropijo. — V skladiščih se zelo dobro drži bellefleur, šampanjska reneta in sederice. V zadnjem času so zagrebški veletrgovci s sadjem dobili zelo veliko sadja s Tirolskega. Tirolska jabolka se prodajajo pakovana v ameriških zabojih brutto za netto po 18—20 din kg. Tirolci so poslali največ šampanjske renete, kalvila in londonskega pepinga. V kratkem pa bodo zagrebški veletrgovci s sadjem naročili jabolka tudi iz Kalifornije (Amerika) in to rdečo veninsep in belo ortlei. Tako vidimo, da se na našem bližnjem zagrebškem trgu prodajajo jabolka iz tujine, dočim mi dostikrat ne vemo kam s sadjem. Krivda za to leži v tem, ker nimamo primernih skladišč, kjer bi sadje počakalo do spomladi, da bi ga sedaj prodajali. Veliko se je že pisalo o potrebi sadnih skladišč v Sloveniji, predvsem v Mariboru, pa brez uspeha.

Cena galice bo določena

Odbor za kontrolo cen pridno deluje. Na zadnjem zasedanju odbora je bila glavna pažnja posvečena vprašanju cen modre galice. Odločeno je, da se v nadrejenih ministrstvih, potom katerih se modra galica uvršča v listo kontroliranih predmetov, v posebnih pododborih dožene, kakšni so proizvodni stroški in prodajna cena modre galice. Poročila teh pododborov se bodo pretresala na prihodnji seji odbora o kontroli cen, nakar se bo takoj odredila najvišja cena modri galici, to je, da modre galice ne bo smel nihče dražje prodajati kot bo določeno. Cene bodo enake za vso državo. Dobro bi bilo, da bi oblast preskrbela poleg enotnih cen modre galice tudi dovoljne količine modre galice, da bi se nam morda ob času, ko bo treba škropiti, ne zgodilo tako kot se je s petrolejem. Tovarnarji modre galice namreč lahko na ta način malo pomagajo.

Državne oblasti so mnenja, da ne sme veljati modra galica več kot 7 din kg, franko železniška postaja, nasprotno pa industrija zahteva, da

Spodnji kraji

Planina pri Sevnici. Zadnje dni dobivamo vtis, da bo dolgotrajne in hude zime vendar enkrat konec. Vsi se veselimo toplejših dni, posebno pa podjetni Planinci, ki so pozidali lansko leto nova poslopja in bi že radi z deli nadaljevali. Mesar Žvegljč je postavil novo hišo, šofer Jazbec novo garažo in stanovanjske sobe, banovinski zdravnik dr. Repič svojo krasno vilo, semiški Mirko pa novo lepo gostilno v planinskem slogu. — Od 2. do 4. marca se je vršil v šoli tečaj za naše živinorejce. Ljudstvo je pokazalo čudovito zanimanje za to prireditev. Primeroma velik šolski razred je bil nabito poln in so udeleženci vztrajali pri predavanjih štiri do pet ur. Poudariti pa je treba, da so bila predavanja res praktična in zanimiva. Kot predavatelji so nastopili: domači g. šolski upravitelj, ki je govoril o zemljiški knjigi in podal nekaj nasvetov za dom; prof. g. Koprivšek od Sv. Jurija ob juž. žel. je govoril o svinjereji in kokošjereji; živinozdravnik g. dr. Moser je poučil poslušalce, kako naj nudijo prvo pomoč v raznih živinskih boleznih; odvetnik g. Jelenc pa je poučeval o pogodbah in dednem pravu. Zadnji dan sta predavala okrajni kmetijski referent g. Pregelj in odvetnik g. dr. Ogriček. Sprožila sta tudi misel o ustanovitvi gospodarske zadruge, ki bi pripomogla kmetu do višjih cen pri živini. Ljudstvo in predavatelji so bili s tečajem v resnici zelo zadovoljni. Takih splošno koristnih tečajev želimo še več!

naj bo cena 7.80 din kg, franko železniška postaja. To ceno zahteva industrija, ker se je baker podražil za 80%, vreče za 150%, tehnična olja za 100%, premog za 25%, delovna sila pa za 30%. Država hoče doseči nižjo ceno radi vinarov, da bodo mogli v večji meri škropiti. Upajmo, da bo oblast v tej svoji težnji uspešna.

Brezov les,

okrogel, v svežem stanju, ako kvalitativno odgovarja, kupi vsako količino po najvišji ceni tovarna Attemsve lesne industrije, Slovenska Bistrica. 484

Drobne gospodarske vesti

Govorice o aferi. Na Hrvatskem se vrši nakup in prodaja mnogih kmetijskih pridelkov edino potom »Gospodarske sloge«, ki je nekaj gospodarski organ dr. Mačkove Seljačke stranke. »Gospodarska sloga« kupuje in prodaja živino, zadnji čas pa vino itd. Začela je tudi s prodajo in nakupom mleka. Toda v zvezi z nakupom mleka po »Gospodarski slogi« se sliši o neki veliki aferi pri prodaji mleka. Kmetje mleka baje v bodoče sploh ne bodo več prodajali »Gospodarski slogi«, in sicer zato, ker se cena mleku pri kmetih ni dvignila, dasiravno se je mleko v mlekarnah precej podražilo. Nekateri so mnenja, da je razlika v političnem žepu.

42 hladilnih vagonov bo nabavilo trgovsko ministrstvo za izvoz svežega mesa. Doslej je bil izvoz svežega mesa otežkočen radi pomanjkanja hladilnih vagonov. Sedaj si posebno Francozi prizadevajo, da bi od nas prejeli čim več svežega mesa.

5000 kubičnih metrov drv je v šibeniku naložila trgovska ladja »Marija Petrinovič«. Drva so prodana v Južno Ameriko.

En milijon dinarjev za nakup plemenske živine je dal na razpolago trgovski minister dr. Andres. Plemenska živina se bo kupila na živinski razstavi v Buđimpešti.

5000 svinj hoče izpitati glavna živinorejska zadruga v Beogradu. Svinje se bodo izpitale po načrtu s pomočjo Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine.

Cene špecerijskega blaga

Cenik Nabavljalne zadruge v Mariboru navaja sledeče cene za špecerijsko blago:

Moka in testenine. Pšenična Ogg 3.60 din, pšenična št. 2 3.40 din, krušna št. 5 3.20 din, krušna št. 6 3 din, ajdova 4.50 din, ržena 3 din, koruzna 2.50 din; Franzovi makaroni 7.50 din, »Cetina« makaroni 10 din, Franzovi špageti 7.50 din, »Cetina« špageti 10 din, polžki 7.50 din, rezanci 8 din kg.

Zdrob, riž in kaša. Pšenični zdrob 4.50 din, koruzni 3 din, zdrob za otroke 5.25 din, riž 10 do 14 din, ječmenova kaša št. 10 4.50 din, št. 7 6 din,

št. 4 7.50 din, št. 000 10 din, prosena kaša 4.50, fižol cipro 7 din, drobni beli 6 din kg.

Kava in kavine primesi. Surova kava »Portorico« 100 din, pražena II a 86 din, Franck 21 din, Kneip 15 din, sladna kava Jarc 12 din, ržena kava Žika 13 din, praženi ječmen Jarc 5.50 din kilogram.

Slanina in mesni izdelki. Domača svinjska mast 20 din, bela slanina 19 din, prekajena 22 din, gnjat 19—20 din, šunka v narezku 40 din, prekajeno meso 17.50 din, reberca 17 din, ogrska salama 55 din, salama šunkarica 25 din kg.

Ostalo blago. Bučno olje 18 din, namizno olje 16 din, vinski kis II a 3.50 din, I a 7.50 din, 80% kisovna kislina 52 din, rum 38 din, stara slivovka 20 din, tropinovec 26 din, brinjevec 42 din, liker Vanili 78 din, malinovec 30 din, kurilni špirit 12 din liter. — Sir emendolec 35 din, trapist blok 30 din, čajno maslo 36 din, med 22 din, mešana marmelada 18 din, pekmez 10 din, mešan kompot 24 din, paradižniki 20 din, milo 14 do 15 din, narezani podplati 70 din kg.

Cene goveje živine na sejmih

Volj. Zagorje ob Savi 5.50—8 din, Videm 6.50 do 7.50 din kg žive teže. Junci za vožnjo 6 do 6.50 din kg žive teže.

Biki. Lendava 5—6.25 din kg žive teže.

Krave. Ljutomer 3—4.50 din, Lendava 3—3.50, Zagorje ob Savi 3.50—4.50 din kg žive teže.

Telice. Ljutomer 4 din, Lendava 4.50—5 din, Zagorje ob Savi 4—5.50 din, Videm-Dobrepolje 5.50—6 din kg žive teže.

Teleta. Ljutomer 5—6 din, Lendava 5—6 din, Videm 6—6.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Zagorje ob Savi mladi prašički 300 din par, Videm-Dobrepolje 140—180 din za glavo.

Pršutarji (proleki). Ljutomer 8 din, Lendava 6—7.50 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ljutomer 10 din, Lendava 9—11 din kg žive teže.

Mariborski trg

Meso. Teletina 12 din, svinjsko meso 13—15, riba 16—17 din, zajec 15—16 din, salo 16—17 din, slanina 15—16 din, pljuča s srcem 7—8 din, reberca 12—13 din kg.

Zito. Pšenica 2 din, rž 1.75 din, ječmen 1.75, kuruza 1.50—2 din, oves 1—1.25 din, proso 2 din, ajda 1.25 din, proseno in ajdovo pšeno 4—5 din, fižol 4—6 din liter.

Mlečni izdelki. Mleko 2.50—3 din (prazniki!), smetana 10—12 din liter, surovo maslo 32—36 din, čajno 36—40 din, domači sir 10 din kg. Jajce 0.70—1 din komad.

Krma. Sladko seno 130—145 din, kislo seno 90 do 110 din, pšenična slama 60—65 din stot.

Perutnina. Kokoš 23—35 din, piščanec 16—37 din, gos 50—55 din, puran 50—90 din, raca 20 do 25 din, domači zajec 10—50 din, kozlič 50 din.

Zelenjava. Krompir 2—2.50 din, čebula 3—4, česen 8—10 din, kislo zelje 4 din, kislja repa 2, karfijola 10—12 din, hren 7—9 din, endivija 16 do 18 din, radič 18—20 din, italijanski grah v stročju 20 din kg. Zelje do 6 din, ohrov 5 din, zelena 3 din, por 1 din komad. Zelenjava v kupčih in šopkih 1 din.

Sadje. Jabolka 4—8 din, hruške 6—8 din, suhe slive 10 din, celi orehi 9 din, luščeni 23 din kg.

Sejmi

Sejmi v Mariboru spet dovoljeni. Z razpisom banske uprave so spet dovoljeni sejmi v Mariboru. Prvi živinski sejem bo v torek, 26. marca, prvi svinjski sejem pa 29. marca.

1. aprila živinski in kramarski: Turnišče, Sv. Lenart v Slov. goricah, Vojnik; goveji in konjski: Murska Sobota; goveji in svinjski: Videm ob Savi; tržni dan za živila in prašiče: Trbovlje — 2. aprila tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; živinski in kramarski: Dramlje — 3. aprila živinski in kramarski: Vransko, Zabukovje nad Sevnico; svinjski: Ptuj, Celje, Trbovlje — 4. aprila tržni dan: Turnišče — 5. aprila svinjski: Maribor — 6. aprila svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci, okraj Murska Sobota.

Gospodarska posvetovalnica

G. J., Sv. L. Na prvo Vaše vprašanje nam je težko odgovoriti, ker niste povedali, kateri kulturi boste gnojili. Vedite, da je z apnenim dušikom, kateri se najpogosteje uporablja, sedaj že pozno gnojiti, ker ne bo prišel prav do učinka, posebno če imate bolj težko zemljo. Kuruza bo predvsem potrebovala dosti dušika, zato ji po-

gnojite z apnenim dušikom (bolj pozno s čilskim solitrom) in pa fosforjem v obliki kostne moke, še najbolje pa v obliki superfosfata. Na oral boste vzeli (odvisno od množine hlevskega gnoja) okrog 50—70 kg superfosfata (kostne moke pa malo manj) in pa okrog 100 kg apnenega dušika. Če pa boste imeli na njivi krompir ali peso, pa dajte prednost kalijevi soli, kajti krompir in pesa sta za gnojenje s kalcijem izredno hvaležna, posebno če je zemlja bolj peščena. Če ne gnojite s hlevskim gnojem, dajte na oral 100—150 kg 40% kalijeve soli, ako pa gnojite s hlevskim gnojem, pa na lahki zemlji okrog 50 kg na oral. Umetna gnojila boste dobili (ker se Vam iz tovarne ne spleča naročiti) pri Kmetijski družbi v Mariboru ali pa morda pri Vaši krajevni blagovni zadrugi.

T. R. S. »Kuruza« je rastlina, ki za rast po-

trebuje veliko dušika in fosforja. Zato ji pognojite s hlevskim gnojem. Ko ste hlevski gnoj podorali in brazdo za silo povlekli, potrosite še na površino, ki ste jo navedli, okrog 20—25 kg apnenega dušika, nato pa isto količino kostne moke. To je potrebno, ker pravite, da je zemlja bolj revna. Ker ji manjka gotovo tudi humusa, zato je potrebno, da ji pognojite tudi s hlevskim gnojem. Če bi pa tega ne storili, boste pač morali vzeti umetnega gnoja sorazmerno več.

J. M. M. Vino lahko imate v kadi, dokler sod umivate, pazite samo, da bo kad čista in da ga boste čimprej spet spravili v sod. Le če imate staro vino, bi to bilo slabo, pri novem vinu pa lahko napravite tako, kot ste si zamislili, brez strahu. Preden boste vino spet vliili v sod, morate sod zmerno zažveplati, to je na en polovnjak zažgati eno azbestno žvepleno trščico.

Razgovori z našimi naročniki

18 letna hči odšla proti volji staršev služiti. J. P. Vprašate, na kak način bi prisilili svojo hčerko, ki je zapustila brez Vašega dovoljenja dom ter šla služiti, da bi se vrnila. — Pojasnilo, katero ste navodno dobili od strani sodišča, ni povsem pravilno. Dokler hči ni polnoletna, imate Vi pravico odločati, ali in kje naj služi. Na Vašo prošnjo bi moralo sodišče kot nadskrbstvena oblast zadevo prerešati, ali ne bi bilo primerneje, da hči ostane do polnoletnosti na domačem domu. Ako se hči ne bi hotela zlepega vrniti vzlic odredbi sodišča, bi moralo sodišče zaposliti občinsko ali varstveno oblast, da spravi hčerko nazaj domov.

Drevesa ob meji delajo škodo. M. L. Pritožujete se, da rastejo na meji Vašega travnika na sosedovem svetu razna mlada in stara drevesa, katera povzročajo Vašemu travniku in sadonniku zelo občutno škodo. Vprašate, ali imate pravico ukazati sosedu, naj na meji stoječa drevesa odstrani. — Omenjene pravice nimate, ker ne obstoji prepoved, da ne bi posestnik smel na svojem svetu imeti dreves, pa čeprav pada senca na sosedovo zemljišče. Imate pravico le odstraniti veje, v kolikor segajo v Vaš zračni prostor, in tudi izrjavati korenine, ki se nahajajo v Vaši zemlji.

Izročitev zadolženega posestva otrokom. P. A. m. 7. Pred leti ste prevzeli od svojih staršev zadolženo posestvo. Ste se sicer mnogo trudili in marsikaj zboljšali na posestvu, vendar pa vseh dolgov niste mogli poravnati. Nestrpni in brezsrčni upniki Vam grozijo s prisilno dražbo posestva. Vprašate, ali bi se dalo dražbo preprečiti na ta način, da bi Vi svoje posestvo izročili svojim mladoletnim otrokom. — Na omenjeni način si ne boste žal mogli prav nič pomagati, ker bi morali otroci s posestvom vred prevzeti tudi dolgove in jih plačati pod istimi pogoji kakor Vi. V ostalem za sestavo pogodbe ne bi bilo potrebno sodelovanje odvetnika, moralo pa bi pogodbo odobriti sodišče kot skrbstvena oblast. — Skušajte dobiti pri denarnem zavodu, ki Vam je že nekaj posodil, da bi prevzel, odnosno poplačal Vaše upnike, vsaj najbolj nestrpne, Vam pa dovolil dolgoročno posojilo v potrebni višini.

Nenujno nedeljsko delo. A. A. Vašega vprašanja, ali sme delodajalec zahtevati od najemnika, da opravi nenujno nedeljsko delo in ali ima najemnik za to plačo in hrano, ne razumemo dobro, ker se mešata pojma delodajalca in najemnika. Na kratko Vam odgovarjamo, da je po zakonu o zaščiti delavcev nedeljsko delo v splošnem prepovedano, ako pa delavec ob nedeljah dela, ima pravico zahtevati 50% višjo mezd. Ako ob sklepu službene pogodbe ni bilo posebej dogovorjeno, da bo moral delojemalec delati tudi ob nedeljah, ima pravico zahtevati za nedeljsko delo primerno, odnosno za druge dneve dogovorjeno mezdno ter 50% povišek.

Plačilo bolniško-oskrbnih stroškov za polnoletnega sina. J. K. Vaš polnoletni sin se je zdravil v banovinski bolnišnici in vprašate, ali in koliko ste dolžni plačati na oskrbnih stroških, ko ne plačate preko 100 din neposrednega davka. — Polnoletni sin bi si moral oskrbne stroške bolnišnice sam plačati in le v primeru, ako jih bolnišnica od njega ni mogla iztirjati, bi jih morali plačati Vi. Kaka posebna tarifa za manj ali bolj premožne ne obstoji. Lahko Vas pa banska uprava oprosti plačila, ako predložite potrdilo občine, da plačila ne zmorete, ter potrdilo davčne uprave o davčnem predpisu.

Sestra toži sestro na doplačilo dedščine. K. N. v P. Vaš tast je izročil svoje posestvo Vaši ženi, ostalim otrokom pa je določil vsakemu po 100

din. Vaša žena je posestvo prodala za 48.000 din. Leta 1936. je oče umrl in sedaj toži ena izmed hčera svojo sestro — Vašo ženo — na plačilo zneska 6000 din, češ da je dobila pre malo dedščine. — Predvsem Vas opozarjamo, da zastara pravica, zahtevati nujni delež, odnosno dopolnitev nujnega deleža v treh letih. Po zakonu bi morali dedovati vsi otroci enak delež, nujni delež pa znaša polovico tega, kar bi dobili otroci po zakonu. Z ozirom na vrednost posestva izgleda, da so bile sestre Vaše žene prikrajšane, vendar je upoštevati, ali si je oče pri izročitvi posestva izgovoril kak preužitek. Ako si je namreč izgovoril preužitek, tedaj je treba vrednost preužitka odšteti od vrednosti posestva in se šele potem vidi, ali in v koliko so bile sestre prikrajšane. Vrednost preužitka se določa na sledeči način: najprej se preračuna vrednost vseh preužitkarskih pravic za dobo enega leta. Ako je bil oče pri izročitvi star nad 36 do 45 let, je pomnožiti vrednost preužitkarskih pravic s številko 14; ako je bil oče star nad 46 do 55 let, je vzeti kot vrednost preužitkarskih pravic 12 letni znesek; ako je bil star nad 56 do 65 let, osemipolkratni znesek, ako je bil star nad 66 do 75 let, petkratni znesek, ako je bil star nad 76 let, pa dveletni znesek.

Popravilo opuščenega občinskega kolovoza. F. P. Pred 45 leti je bil nek občinski kolovoz vsled nemarnosti občinskih organov opuščen ter preložen na svet sosedu. Po bivšem občinskem kolovozu so nato zrastle drevesa. Sčasom je pa tudi tisti kolovoz, ki je bil speljan po sosedovem svetu, postal skoro neuporaben. Vi bi sedaj radi kolovoz popravili, in sicer celo na lastne stroške, ne veste pa, ali smete posekati drevesa, ki so zrastle na starem občinskem kolovozu, in komu ta drevesa pripadajo. — Ako gre za občinski kolovoz, ki je bil v lasti občine, ni mogel nihče priposestvovati zadevnega zemljišča. Radi tega bi imela pravico do dreves, ki so zrastle na starem kolovozu, le občina. Ako pa nameravate Vi na lastne stroške popraviti stari občinski kolovoz, smatramo, da Vam občina v odmeno lahko prepusti dotična drevesa. Pravilno je Vaše mnenje, da Vam ne kaže popravljati kolovoza, v kolikor je bil preložen na sosedov svet, ker bi se sosed temu smel upirati.

Pogoji za službo občinskega tajnika. F. Z. Ti pogoji so precej strogi, zahteva se namreč vsaj 4 razrede srednje ali nje enake strokovne šole, tri leta pripravljalne službe ter tečaj, ki ga omenja § 95. zakona o občinah in se vrši pri banski upravi v Ljubljani. S to kvalifikacijo zamorete dobiti službo tajnika le v kakšni podeželski občini, če davčna osnova ne presega 150.000 din letno in občina razen tega ne sme biti zdravilišča in ne imeti preko 5000 prebivalcev. Zahtevano kvalifikacijo lahko spregleda ban s svojo odločbo, katero pa izda samo onim občinskim uslužbencem, ki so že vsaj pet let odlično vršili službo občinskega tajnika.

Tretji sin in polni kadrovi rok. J. B. Imate tri sinove, od katerih sta prva dva že odslužila vsak polni kadrovi rok, tretjemu sinu pa je tudi predpisana polni rok in služi pri granicarjih. — Ako sta dva sinova zaporedno služila polni kadrovi rok, pritiče tretjemu sinu pravica do skrajšanega roka. Ako napravite prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja, bo ta pravica tretjemu sinu gotovo priznana. Priložiti bi bilo družinsko pojasnilo, ki ga dobite pri župnem uradu (kolekovati ga ni treba), ter vojaški izkaznici prvih dveh sinov. Kolikor nam je znano, služijo pri granicarjih le taki, ki so že odslužili svoj kadrovi rok v redni vojski.

Sezonski delavec in uvoz kolesa brez carine. P. P. Kot sezonski delavec bi bil lahko pripeljali s seboj dvokolo brez plačila carine, sedaj pa, ko ste se že vrnili, boste morali carino plačati, ako boste hoteli uvoziti dvokolo. Carina znaša 30% vrednosti kolesa ter je treba razen tega plačati 3,7% vrednosti iz naslova davka. Višina carine ni odvisna od teže kolesa. V primeru, ako bi morda sami prepeljali kolo iz nemške Radgone preko meje, poskusite prositi carinskega uradnika, naj Vas oprostí plačila carine kot bivšega sezonskega delavca.

Naznanila

Notar Gajšek Karel je otvoril notarsko pisarno v Mariboru na Aleksandrovi cesti 14 (prej dr. Sorli). 466

Družba za izvoz sadja »Kanada« se preosnovi v firmo »Kanada« — M. Palouca brez vsake izpremembe v lastništvu ali vodstvu. 432

Vinska razstava in vinski sejni v Šmarju pri Jelšah. V nedeljo, 7. aprila, ter v ponedeljek, 8. aprila, priredijo vinarke podružnice šmarnskega okraja vinskó razstavo s sejmom v dvorani Katoliškega doma. Otvoritev razstave bo ob devetih. Razstavljene bodo vse vrste lahkih namiznih in sortiranih vin iz okrajev Šmarje pri Jelšah, Kozje in Rogatec. Predvsem pa bodo zastopana vina iz Virštanja, Tinskega, Roginske gorce in Kostrivnice, ki so že znana po svoji dobri kakovosti. Vabljeni so vsi zanimanci ter sploh vsi prijatelji dobre kapljice, da posetijo to razstavo, kjer bodo spoznali kakovost vin iz posebnih okolišev. Posebno iskreno vabljeni in dobrodošli so še gostilničarji, katerim se bo nudila najugodnejša prilika za nakup res po zmerni ceni dobrih vin vseh vrst od lahkih namiznih do najfinjših sortiranih. Na razstavi bo namreč veliko število vzorcev vin, od katerih imajo tukajšnji vinogradniki še precej na zalogi, tako da bo kupčija povsem mogoča. Prijatelji vinogradništva, pridite 7. in 8. aprila v Šmarje, da spoznate naše lepe kraje, ljudi in dobrote iz naših vinskih gorc!

Še dva tečaja za sadjarstvo prireja delegat Prizada za pospeševanje sadjarstva v Mariboru. Od ponedeljka, 1. aprila, zjutraj do srede, dne 3. aprila, popoldne se bo vršil tečaj za sadjarje spodnjega dela okraja Maribor desni breg, in sicer v Slovenski Bistrici v prostorih Slomšekovega doma. Drugi tridnevni tečaj se bo vršil od 4. aprila zjutraj do 6. aprila popoldne za sadjarje okraja Maribor levi breg pri Zg. Sv. Kungoti v prostorih stranske sobe gostilne Lavrenčič. Na tečajih bosta predavala oba kmetijska referenta za sadjarstvo obeh okrajev. Obravnavala se bodo vsa tozadевна dela v sadjarstvu teoretično in praktično. Ker je pristop na oba tečaja prost vsakemu in tudi ni združen z nobenimi stroški, se ga naj sadjarji udeležijo v čim večjem številu. Sv. Jožef, Studenci pri Mariboru. V nedeljo, 31. marca, bo slovesna otvoritev nove župnije z naslovom »Sv. Jožef, Studenci pri Mariboru« in umeščenje prvega župnega upravitelja. V soboto, ob 18. sv. rožni venec z blagoslovom; priložnost za sv. spoved. Vernim Studenčanom se zelo priporoča, da v nedeljo pristopijo v obilnem številu k sv. zakramentom. Ob 9.15 zbiranje pred cerkvijo: občinski zastop, društva, šolska mladina, verniki. Ob 9.30 sprevoz v cerkev, obred otvoritve nove župnije, umestitev prvega župnega upravitelja, prva sv. maša za župljane, zahvalna pesem in darovanje za cerkvene potrebe. — Ob 15 slovesne litanije presv. Srca Jezusovega.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Fantovski odsek ponovi 31. marca po večernicah v Domu žolagro »Za hrepenenjem po materki«.

Vurberg. Na belo nedeljo po večernicah bodo domači igralci priredili igro »Sodba božja«, ki bo gotovo vsakega navdušila, ki jo bo prišel pogledat. V igri se bje napet boj med 20 let po nedolžnem obsojenim in resničnim morilcem, ki svoje zlobno dejanje zakriva s farizejsko dobrotlostjo. Za smeh bodo pa še dekleta eno dala.

Sv. Križ pri Rogški Slatini. Prosvetno društvo ponovi na belo nedeljo igro »Sestra Anuncijata«. Začetek ob 15. Vabljeni tudi iz sosednjih župnij!

Bele vode-Sv. Križ. Misijon bomo imeli drugi teden po veliki noči. Vodil ga bo p. Gabrijel Planinšek. Pri Sv. Križu bo sveto opravilo na belo nedeljo ob 9.30. Romarji, pridite!

Zavodnje. Od 31. marca do 7. aprila se bo obhajal tukaj misijon. Vodil ga bodo gg. misijonarji od sv. Jožefa pri Celju.

Sv. Miklavž na Dravskem polju. Prosvetno društvo vprižori v nedeljo, 31. marca, ob treh in ob pol osmih v šoli krasno dramo v treh dejanjih: »Podrti križ«.

POZIV PRIČAM!

Vse, ki so videle usodnega dne 13. marca g. župnika Zupaniča v družbi enega mladih Hutterjev iz Ptujja, vabim, da pošljejo svoj naslov na upravo pod značko »Zaupno 505«!

MALA OZNANILA

Centik malim oglasom.

Veska beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljci, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20 cm² 1 din, do velikosti 50 cm² din 2.50. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Ofer se sprejme takoj na vinogradniško posestvo, kateri se razume tudi na gospodarstvo. Domadenik, žaga, Hoče. 469

Pošten kmetijski hlapec se takoj sprejme. Naslov v upravi. 468

Viničarja in ofra sprejemem z dobrimi deputati. Naslov v upravi. 467

Pozor! Vzajem v učenje vajenca iz dobre hiše; imeti mora dve meščanski šoli. Prav tako tudi pomočnika z dobrimi spričevali. Umetni mlin A. Lah, Zg. Polskava. 474

Gračina Zalog, Petrovče, išče pridnega hlapca za h konjem in pridno dekle za svinjerejo. 476

Starejša kuharica z letnimi spričevali išče primerno službo, pod značko »Varčna« Cirilova prodajalna Ptuj, Slovenski trg. 473

Mlajše dekle, katero zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, dobi službo v solidni gostilni blizu Maribora. Prednost imajo take, ki znajo nekaj nemščine. Ponudbe na upravo tega lista pod »Trajna služba 481«.

Viničarje, pridne, zanesljive, 3—4 delovne moči, išče Branko Mejovšek, Maribor, Kneza Kocljaja 13. 483

Sprejemem sedlarskega pomočnika, ki razume delo za težko vožnjo. Bezjak Ivan, sedlar, Maribor, Cvetlična ulica 33. 485

Oferje, družine s tremi ali več delovnimi močmi, se sprejme pod ugodnimi pogoji v stalno zaposlitev. Sprejemeta se nadalje dva volarja in en molzač. Ponudbe na upravo veleposestva Rogoški dvor pri Hočah. 486

Viničar ali ofer z 2—3 delovnimi močmi se sprejme takoj. Naslov v upravi. 491

Kmečko dekle sprejememo. Nastopi lahko takoj. Plača 170 din. Naslov v podružnici »Slovenca« v Celju. 500

Pomožnega hlapca, ki zna poleg poljskega dela tudi nekoliko tesarskega, sprejme Nada Cvenkel, Sv. Pavel pri Preboldu. 499

Ofra sprejme Adolf Pavalec, Dragučova. 495

Zanesljivega hlapca h konjem sprejme Lojze Lorber, Sv. Peter pri Mariboru. 494

Viničar s štirimi in majer z dvema ali tremi delavci se takoj sprejmeta. Košaki 39. 493

Pridnega hlapca sprejemem v stalno službo z dobro plačo. Pridite osebno! Stemberger, Bezena, Ruše. 492

Čedno kmečko dekle, staro 19—22 let, ki zna prati, molsti in kolesariti, sprejme takoj Adalbert Gusel, Maribor, Kalvarska c. 4. 498

Iščem nakupovalce lesa. Novak Franjo, Maribor, Jurčičeva 6. 418

Sodarske pomočnike sprejme takoj pri prosti hrani, stanovanju in dobri plači Fran Repič, sodar, Ljubljana, Trnovo. 457

POSESTVA:

Brezplačno se da v najem posestvo pridni slovenski družini. Pogoj: neznanje nemščine. Ponudbe s priporočilom župnega urada na upravo lista pod številko 470.

Prodajam majhno posestvo. Carl Franc, Zg. Hajdina pri Ptujju. 472

Kupim posestvo, srednje veliko, s sadonosnikom ali z gozdom za sečnjo. Matilda Slatinšek, Paka št. 33, pošta Vitanje. 501

Botrice in botri!

Vabimo vas, da za svoje birmance že sedaj kupite primerne spominke. Najbolj nerodno je na dan birme se prerivati in na hitro kupovati. Oglejte si našo bogato izbiro molitvenikov, rožnih vencev, venčkov in drugih spominskih predmetov! Najugodnejše boste kupili te predmete v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila: Maribor: Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Trg kralja Petra 6 ter v Ptujju: Slovenski trg 7.

Kmetijski mlin se da v najem. Graščina Zalog, Petrovče, Savinjska dolina. 477

Hiša z dvema sobama, vrtom in parcelo se prodaja. Sp. Dobrova 121 pri Mariboru. 465

RAZNO:

Kupimo čebelni vosek. Kemindustrija, dr. z o. z., Maribor, Aleksandrova 64. 479

Prvovrstno cepljeno trsje trsnega izbora na vseh ameriških podlagah nudi po nizki ceni trsnica Čeh Jožef, Selce, p. Sv. Barbara v Slovenskih goricah. 480

Nogavice (lastni izdelki, znižane cene, pletenine, perilo, kombineže, volna, rute, odeje, koce, platno, obleke itd. Trgovina »Mara«, Oset, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 442

Cepljeno trsje in korenjake prodaja Turin, Modraže, p. Studenice pri Poljčanah. 362

Kmetovalci! Kateri imate konoplo, lan — izdelujem najceneje vrvarske potrebščine. Klemenčič Ivan, vrvarna, Sv. Jurij ob Ščavnici. 482

Priporoča se Kupičičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gorji! 1600

Cepljene trte, obvarovane od črvov (ogrcov), lepo razvite in dobro ukoreninjene nudi, dokler traja zaloga, I. trsničarska združba v Sloveniji, p. Juršinci pri Ptujju. Cenik zastonj! 114

Črno jelšje, sadike do 1 m, po 2 nad, nad 1 m dolge 80 par komad prodaja Sadjarska podružnica na Cvenu, p. Ljutomer. 487

Prodajam kalano borovo kolje, večjo množino. Vogrinc, Gočova, Sv. Lenart v Slov. gor. 489

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 490

Veverice, kune, lisice, dihurje, divje zajce in ostale kože divjačine kupujem po najvišjih dnevnih cenah. Sprejemem v strojenje in barvanje. Semko, Maribor, Aleksandrova 13. 488

Proda se radi selitve moško kolo, velika omara, rjuhe, vzglavniki, dve odeji, perilo, zastorji, moške obleke, čevlji, silke itd. Samo v nedeljo, 31. marca, dopoldne v Slovenski ulici 22, prvo nadstropje, prva vrata. 502

Kostanjevo kolje prodaj Obrar, Maribor, Loška ulica 13. 497

Češpljeva drevesca, domače in bosanske češplje. Breskve. Vinsko trsje. Korenjaki Göthe 9. Sadjarstvo bratov Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 496

Spuščalni licencovan žrebec pri: Krajnc Francu, Partinje, Sv. Jurij, Slov. gorice. 416

Prodajam stroj, s katerim se lahko žaga, vrta in struži, na ročni pogon, primeren za kolarja ali mizarja. Hamer Jožef, kolar, Sv. Ilj v Slovenskih goricah. 504

Najcenejše in najboljše usnje in čevljarske potrebščine ter jermenje vseh vrst dobiš v usnjarni 478

KOSI VIKTOR

MARIBOR — KRALJA PETRA TRG 9.

HALO! HALO!
Preden si kupiš novo kolo, si oglej mojo zalogo! Če si hočeš kupiti še po stari ceni, pojdi k trgovcu 503

Edvard Polanec, Ivanjci
podružnica Očeslavci pri Gornji Radgoni

Od bojnega voza do tanka

Kar pomni zgodovina, so narodi reševali medsebojne spore večinoma z mečem. V morilnih bojih so si izmišljevali orožja, ki so odločala izid vojne. Ali z izkustvi v teku stoletij je dokazano, da vsaka iznajdba vojne tehnike ima le kratkotrajne, hipne uspehe, in to le do tedaj, dokler nasprotnik ne iznajde protisredstev.

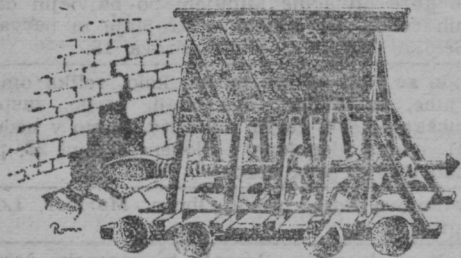
Že pred tisočletji so pešci naleteli v bojih na bojne vozove sovražnikov, ki so divjaje z razpenjenimi konji prileteli med vojščake. Na teh vozovih so se vozili poleg voznika še suličarji ali pa lokostrelci, ki so sovražnika

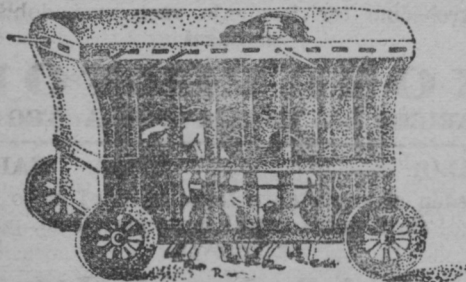
neusmiljeno pobijali ali pa ga divje gnali v beg. Zgodovina vseh starejših narodov nam mnogo pripoveduje o orožjih groze, ki so nekali predhodniki današnjih tankov.

Začetni bojni vozovi starega veka so imeli povsem navadno obliko. Take vozove, nato-vorjene s skalami, so že Iliri pognali po klan-cu na naskakujoče vojščake Aleksandra Ve-likega. Vendar v dolino drveči vozovi niso pokazali pričakovanega uspeha, ker je Aleks-ander Veliki spoznal pravočasno nakano svojih nasprotnikov in ukazal vojščakom, naj stopijo s ceste, tako da je nevarni voz za-grmel v dolino. Ker niso Iliri nehali z odpravo sličnih voz z vrha na Grke, je Aleksander Veliki zapovedal svojim vojščakom poleči tes-no drug k drugemu na tla in se pokriti s svo-jimi velikimi ščiti. Tako so vsi vozovi Ilirov izginili po železni živi cesti, preko ščitov, brez haska v dolino. Ko ni bilo več nevarnosti div-jajočih voz, so Grki naskočili Ilire in jih po-gnali v beg. Tako je prvi napad vojnih voz v zgodovini žalostno končal.

Za naskakovanje utrjenih mest so uporabl-jali narodi stroje, čigar naloga je bila izdolb-iti v zidovju odprtino, da bi se utrjeni zid

zaradi tega porušil. Delo so seveda opravljali vojščaki, ki so gnali vozilo, a prav tako tudi izproževali z železom okovanega ovna, ki je izpodkopaval zidovje. Obenem so navadno upo-rabljali tudi napadalne stolpe, da so z njih polagali čez jarek na mestni zid pridvižni mostiček, po katerem so se splazili vojščaki v utrjeno mesto. Te naskakovalne stolpe so premikali ljudje ali pa konji, ki so se skrivali v zaščiteni notranjosti.

Ko je človek iznašel smodnik, so se prika-zali na bojnih poljih posebni naskakovalni

vozovi. Voz je bil popolnoma zaprt. V notra-njosti so konji vlekli voz, dočim so vojaki skozi line streljali na sovražnika. Neroden je bil ta voz, ker se ni dal dobro obračati, za-radi česar ni bilo mogoče vedno streljati na sovražnika.

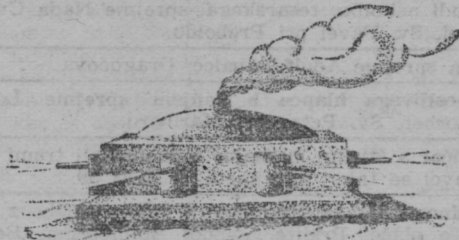
Medtem ko je bila vojna vrednost teh na-skakovalnih voz dvomljiva, so se ponovno po-kazali v borbah vozovi kakor v starih grških časih. Razlika je obstojala le v tem, da je voz bil večji ter povrh opremljen še z ostrimi noži. Baš ti noži so največ ogrožali sovraž-nika, kajti v diru so noži kar sekali ude na-sprotnikov. Na vpreženem konju je sedel vo-zač, ki je neusmiljeno pretepal razdivjane ko-nje, dočim so se na vozu vozili puškarji in suličarji. Ti vozovi so bili strah in trepet so-vražnika.

V času, ko so vojščaki vozili v boj s seboj na vozovih svoje rodbine in tudi vse svoje imetje, se je izkazal za dobrega oni obrambni način, ki je znan pod imenom vozovnega ta-borišča. Vozove so postavljali v strnjeno vrsto

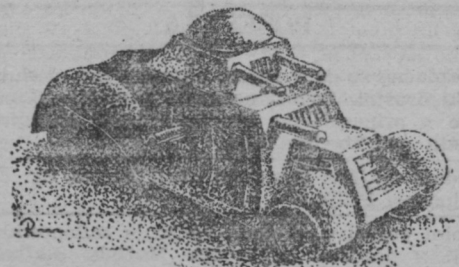
v obliki kroga. Žene, otroke in vse svoje imetje so spravljali v sredino vozovne utrdbe, vojščaki so se pa poskrili med kolesjem ali pa na vozovih taborišča ter pričakovali tu skriti na napadalec. Ta način borbe so upo-rabljali tudi ameriški naseljenci v borbi z In-dijanci.

Neumorno je človeški duh ruval dalje in deloval na to, da bi pretvoril voz v napadalno in razruševalno sredstvo. Z iznajdbo parnega stroja se je prikazal tudi prvi parni oklopni voz, ki se je za tedanje čase dokaj hitro pre-mikal. Zaradi prevelike uporabe goriva, ki ga je moral tak voz voziti s seboj, se je izkazal oklopni voz pri preizkusih kot neroden. Končno

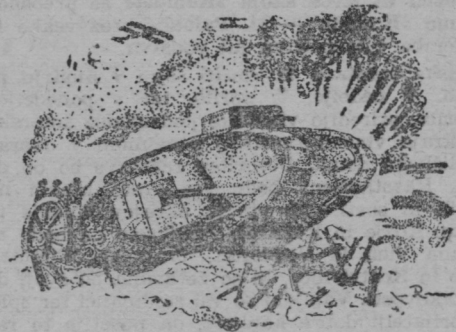
se je parni oklopni voz pri vojaških vajah tako zaletel v zid, da se je polomil in pokvaril tako svoje topove, da niso bili več za rabo. Vrgli so ga med staro železje, kamor je že spadal od vsega svojega početka.

Kar ni mogel dati parni stroj, je dal ben-cinski motor. Tako vidimo že leta 1904. prvi oklopni avto, oborožen z brzostrelnim topom. Danes so oklopni avtomobili oboroženi z več

strojnicami in topovi. V svetovni vojni so se oklopni avtomobili rabili samo na trdih, do-bro grajenih in kamenitih, gladkih poljih. In baš radi tega so se ti avtomobili izkazali kot sila nerodni, saj niso mogli z njimi skozi goz-dove, po njivah, po strminah, čez jarke in jame. Zato so skušali tem vozovom odstra-niti nerodna kolesa in jih nadomestiti s pla-zečo, vlačilno verigo. Edino tako je mogel oklopni voz preko jam, jarkov in žičnih ovir. Plazil se je po strminah, podiral drevesa in zidovje. Ni bilo preprek, ki bi ga mogle za-držati na pohodu. Tako smo dobili prve tanke.

Ko so v svetovni vojni vrgli tanke na bojno polje, so vlili sovražniku silen strah in grozo. Skozi meglo so izgledali kot strašna plazeča golazen, ki je rušila pred seboj vse prepreke.

Toda kmalu so spoznali, kje in kako je tank ranljiv. Danes ne gledamo več na tank s ta-kim strahom. Tank ima težek, še dokaj ne-okreten trup, ki je dober cilj topništva. Mar-sikateri tank je v svetovni vojni zašel v past. Padel je kar zlepa v globoko izkopano jamo, iz katere si ni mogel pomagati. Drugi način borbe zoper tanke je bil ta, da se je tanku podstavljal cel sveženj ročnih granat, ki so tank vrgle v zrak. Ako so tanki nevdržno prodirali naprej, jim vojaki, ki so se skrivali za njimi, niso mogli slediti. V takem primeru je bil tank izgubljen, ker je porabil ves bencin, ki bi bil potreben za vrnitev, in ker mu je bila pot vrnitve presekana.

Kakšno vlogo igra moderen tank v sedanji vojni, vemo iz dognanj na Finskem, kjer so junaški Finci uničili na stotine ruskih tankov s tem, da so jih zvalili na podminirana polja, kjer so železje in napadalec kar frčali v zrak — vsi raztrgani. Pa tudi protitankovsko top-ništvo je tako izpopolnjeno, da tank pride na-sprotniku komaj do živega. V splošnem la-hko rečemo, da tank danes ni tisto orožje, ki bi odločalo izid vojne, pač pa samo pomož-no sredstvo, da se napravi čimvečja škoda.

SMEJTE SE!

Nezadovoljen

Gasilski poveljnik: »Miklič, kako to, da hoče-te izstopiti iz gasilskega društva, pri katerem ste že deset let?«

Miklič: »Kaj pa hočem? Odkar sem pri dru-štvu, ni bilo niti enega požara.«

Sodba

Neka žena je prišla h knezu in je tožila svo-je ga moža, da jo tepe.

Knez: »To mene nič ne briga.«

Žena: »Toda moj mož vedno govori zoper tebe!«

Knez: »To pa tebe nič ne briga...«

Razgovor o vojaštvu

Učitelj: »Kako rečem vojaku, ki ni v prvih vrstah in gre brez puške v boj. Kdo ve?«

Nekaj časa je v razredu vse tiho, nato se ogla-si nekdo: »Strahopetec« — toda vtem že zavpije Peterček:

»Gospod učitelj, to je častnik!«

UGANITE!

Ne iz kamna in ne v lok — most se spenja čez potok. (Led)

Če vzameš v ednini, naostri koso; če pa v dvo-jini, prenaša blago. (Oslar)

Štiri noge pa žimo in perje ima. To krotko »živalco« vsak menda pozna? (Postelja)

Nov redilni prašek za prašice. Za 1 prašico zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Prašek za pisanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebeljenje govedu in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Močna esenca Mostin za izdelovanje prvovrstne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 din.

RUMOL

esenca za izdelovanje rumca z domačo slivovko. Steklenica za 2 l rumca 8 din. Poštnina 6 din.

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:

Trg. Loblner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptuj:

Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

V NAJNOVEJSIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

CENIK ZASTONJ!

NAJVEČJA DOMAČA
TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternecki
CELJE 24

KLOBUKI, ČEVLJI, NOGAVICE, ROKAVICE, KRAVATE, ROBCI, DEŽNIKI

MALA OZNANILA

RAZNO:

Zlične vložke, železno pohištvo in otroške vozičke dobavlja poceni »Obnova« F. Novak, Jurčičeva ulica 6. 332

Kupujem vsakovrsten rezan les ali v hlohah. Plačam takoj. Novak Franjo, Maribor, Jurčičeva ulica 6. 417

Vinsko trsje, korenjaki, 100% zajamčeno, dobite pri Dolinšek, Črešnjevce, p. Selnica ob Dravi. Osebo naročite in prevzamete tudi pri Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 322

Cepljene trte, korenjake, ameriške ključice in sadno drevje razpošilja in prvovrstni kvaliteti drevnesnica Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. 218

Prvovrstno trsje raznih sort nudi trsnica Hrastnik, št. Ilj pri Velenju. Za razne sadike in pristnost sort se garantira! 366

JABLUS — JABOLČNIK! Ako boste imeli pijače za domačo porabo premalo ali če je Vaša pijača kisla, si pomagajte, ako naročite Jablus, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali hrškovec tudi brez naravnega sadjevca. S poštnino stane 50 litrov 39.50, 100 litrov 69.—, 150 litrov 98.— din. Že nad tisoč pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo Renier, Podčetrtak. 471

Ounje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, medenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Halo! Pomlad! Leto! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarov, dobro uporabni, pristnobarvni, brez napak! »Paket serija H« 15—18 m prima oxfordov, turing in frenšev za posebno močne moške srajce v izbrano lepih vzorcih. »Paket serija M« 15—18 m za ženske obleke, dečke in predpasnike, deleni, kreton, druk, crepi itd. v najlepši sestavi. Vsak paket poštnine prosto 150 din. Za enako ceno dobavimo gornja paketa tudi mešano, vsakega polovico. »Paket serija Z« 3—3.20 m dobrega sukna za moško obleko, damski kostum, damski ali moški plašč, in sicer: Z-1 130.—, Z-2 160.—, Z-3 200.—, Z-4 250.— in Z-5 300.— din. Vsak paket poštnine prosto, pri dveh ali več paketih primeren popust. Neodgovarjajoče zamenjam! Navedene cene veljajo samo tako dolgo, dokler traja zaloga. Pričakujem cenjena naročila in beležim s spoštovanjem **RAZPOŠILJALNICA KOSMOS**, Maribor, Razlagova ulica 24/II.

HRANILNE KNJIZICE, 3% OBVEZNICE

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje 351

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR, Aleksandrova cesta 40.

LJUDSKA SAMOPOMOČ

zavarovalna zadruga z omejenim jamstvom
v Mariboru, Aleksandrova cesta 47 (v lastni palači)

naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu

FEBRUARJU 1940:

Krajnc Marko, delavec, Maribor
Ferk Ivana, užitkarica, Nova vas pri Ptuj
Glogovšek Marija, užitkarica, Trebež, p. Artiče
Zupanič Ivan, posestnik, Leskovec, p. Pragersko
Koprivnjak Bolto, poljedelec, M. Gerpenja, Krapinske Toplice
Šerbl Egidij, kurjač drž. žel. v pokoju, Studenci
Kenda Frančiška, posestnica, Kamnik.
Bojc Marija, užitkarica, Prigorica
Bratina Marija, preužitkarica, Križovci pri Ljutomeru
Podlessek Uršula, vdova po delavcu, Ruše
Valentan Julijana, poštna služiteljica, Maribor
Starij Fani, zasebnica, Krško
Čebin Julijana, užitkarica, Sv. Urh, pošta Zagorje ob Savi
Vuk Ivan, posestniški sin, Brezula, p. Slivnica
Lederer Ana, zasebnica, Maribor
Detiček Ivana, preužitkarica, Maribor-Pobrežje
Vorbič Terezija, preužitkarica, Maribor-Košaki
Amon Marija, preužitkarica, Maribor-Pobrežje
Lovec Ivan, posestnik, Studenci
Čanžek Martin, preužitkar, Sv. Miklavž, p. Šmarje pri Jelšah
Dogša Jakob, preužitkar, Središče
Šoln Frančiška, preužitkarica, Senovo, pošta Rajhenburg
Šumak Martin, posestnik, Ljutomer
Bošnjak Ivan, preužitkar, Parižlje, pošta Braslovče
Weissbacher Alojz, posestnik, Budina, pošta Ptuj
Oblak Ivan, posestnik, Zabukovec, pošta Griže
Spindler Marija, užitkarica, Moravci, pošta Mala Nedelja
Terglavčnik Matija, preužitkar, Bresternica, pošta Maribor
Šofter Elizabeta, zasebnica, Jelovec, pošta Makole
Potušek Jakob, preužitkar, Sv. Štefan, p. Dol pri Hrastniku
Mrak Štefan, rudniški upokojenec, Retje, pošta Trbovlje
Večaj Julijana, šivilja, Pekel, pošta Poljčane
Zupan Ivan, usnjar, Maribor-Pobrežje
Cvikl Marija, posestnica, Vinička vas, p. Sv. Peter pri Mariboru
Lesjak Ivan, poštni pouznanik v pokoju, Ljubljana
Butia Mate, zasebni uradnik v pokoju, Slance, pošta Teharje
Kozel Marija, preužitkarica, Gradišča, p. Sv. Barbara v Hal.
Pinterič Marija, užitkarica, Sela, pošta Brežice

Po vseh umrlih članih se je izplačala pripadajoča podpora v skupnem znesku

din 301.160.—.

Članom, ki so pristopili po 1. novembru 1933, se izplača polna podpora — brez odbitka!

Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brezobvezno in brezplačno pristopno izjavo!

475

ZADRUŽNO NAČELSTVO.

Vi potrebujete

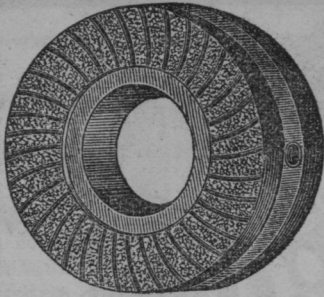
preden pa kupite, si oglejte veliko izbiro **OBLEK, KLOBUKOV, PERILA, NOGAVIC, PLAŠČEV** itd. v novi modni trgovini

„LAMA“

Maribor, Jurčičeva 4

Prost ogled!

423

Vse vrste
mlinskih strojev, umetne mlinske kamne in domače mline
dobite pri

Prvo jugoslov. mlínostavno podjetje

S. Forstnerič, Maribor-Melje**KLOBUKE**

moške po din 42.—, 52.—, 72.—
otroške po din 30.—, 34.—, 42.—

O B L E K E

PERILO, ČEVLJE, NOGAVICE
itd. kupite najugodnejše pri 422

JAKOB LAH

MARIBOR — GLAVNI TRG 2

Kmetovalci, pozor! Staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir kupuje po zelo visokih cenah, kar se blagovolite prepričati, tvrdka Justin Guštinčič, Maribor, Ulica kneza Koclja in podružnica Tezno, vogal Ptujске in Tržaške ceste. 380

Kupujte pri naših oglaševalcih!**Ljudska posojilnica v Celju**

zadruga z neomejenim jamstvom

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Vse vloge izplačuje točno po dogovoru

**V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E****S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I****V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I** ⁹² **V L J U B L J A N I**

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

☞ **K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I !** ☞**Denar naložite** najbolje in najvarneje pri**Spodnještajerski ljudski posojilnici**Gosposka ulica 23**v Mariboru**Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

☞ Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri. ☞

Stanje hranilnih vlog din 53,000.000.—.